

Til lovforslag nr. L 170. Vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 8. maj 1987*)

Forslag

til

Lov om valg til Folketinget

AFSNIT I

FOLKETINGSVALG OG FOLKE- AFSTEMNINGER

Kapitel 1

Valgret og valgbarhed

§ 1. Valgret til Folketinget har enhver, som har dansk indfødsret, er fyldt 18 år og har fast bopæl i riget, medmindre vedkommende er umyndiggjort.

§ 2. Personer, der er ansat i den danske stat og beordret til tjeneste uden for riget, og ægtefæller, der samlever med disse personer, anses for at have fast bopæl i riget.

Stk. 2. Følgende personer, der midlertidigt har taget ophold i udlandet, og ægtefæller, der samlever med disse personer, anses ligeledes for at have fast bopæl i riget:

- 1) Personer, der er udsendt for at gøre tjeneste i udlandet som ansat af en dansk offentlig myndighed eller en herværende privat virksomhed eller forening.
- 2) Personer, der opholder sig i udlandet som ansat i en international organisation, hvoraf Danmark er medlem.
- 3) Personer, der er udsendt for at gøre tjeneste i udlandet af en dansk hjælpeorganisation.
- 4) Personer, der opholder sig i udlandet i uddannelsesøjemed.
- 5) Personer, der opholder sig i udlandet af helbredsmæssige grunde.
- 6) Personer, der opholder sig i udlandet, og som i henseende til tilknytningen til riget ganske må sidestilles med de personer, der er nævnt i nr. 1-5.

§ 3. Ingen kan udøve valgret uden at være optaget på valglisten.

§ 4. Valgbar til Folketinget er enhver, som har valgret efter § 1, jf. § 2, medmindre vedkommende er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af Folketinget, jf. grundlovens §§ 30 og 33.

Stk. 2. En person kan dog altid opstille til valg uanset indsigelser om manglende valgbarhed.

§ 5. Ingen kan opstilles til valg uden selv at have anmeldt sig som kandidat til valget.

§ 6. Folketingets medlemmer vælges for 4 år. De bestående folketingsmandater bortfalder dog, når nyvalg har fundet sted, jf. grundlovens § 32.

Stk. 2. Valg til Folketinget udskrives ved kongeligt åbent brev til afholdelse samme dag i hele riget. På Færøerne og i Grønland kan det overlades til rigsombudsmanden at fastsætte en anden dag for valgets afholdelse.

Kapitel 2

Valgkredse og afstemningsområder. Stedlig mandatfordeling

§ 7. Til Folketinget vælges i alt 179 medlemmer, heraf 2 medlemmer på Færøerne og 2 medlemmer i Grønland.

Stk. 2. Regler om valget på Færøerne og i Grønland fastsættes ved særlige love.

§ 8. Landet er inddelt i 3 landsdele: København-Frederiksberg, Øerne og Jylland.

Stk. 2. Landsdelene er inddelt i stor- og amtskredse, jf. bilaget til loven (valgkredsfortegnelsen). København-Frederiksberg består af 3 storkredse. Øerne og Jylland består af hver 7 amtskredse.

Stk. 3. Stor- og amtskredsene er inddelt i opstillingskredse, jf. valgkredsfortegnelsen. En opstillingskreds består af en eller flere kommuner eller af en del af en kommune. For opstillingskredse, der består af flere kommuner, udføres de fælles funktioner i den kommune, der i valgkredsfortegnelsen er angivet som kredskommune.

Stk. 4. Indenrigsministeren kan ved bekendtgørelse foretage mindre ændringer i valgkredsfortegnelsen.

§ 9. Hver kommune eller del af en kommune i en opstillingskreds er inddelt i afstemningsområder. En kommune eller del af en kommune kan dog udgøre ét afstemningsområde. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om oprettelse, ændring eller nedlæggelse af afstemningsområder.

§ 10. Af landets 175 mandater er 135 kredsmandater og 40 tillægsmandater. Fordelingen af mandaterne på landsdele og på stor- og amtskredse fastsættes og bekendtgøres af indenrigsministeren efter offentliggørelsen af folketallet pr. 1. januar 1985, 1990, 1995 osv., og fordelingen gælder derefter for de følgende valg.

Stk. 2. Fordelingen foretages på grundlag af forholdstal, der for hver landsdel og hver stor- og amtskreds beregnes som summen af landsdelens, henholdsvis stor- og amtskredsens: 1) folketal, 2) vælgertal ved sidste folketingsvalg og 3) areal i kvadratkilometer multipliceret med 20. Hvis de mandattal, der fremkommer ved fordelingen, ikke er hele tal og derfor tilsammen ikke giver det fornødne antal mandater, når brøkerne bortkastes, for højes de største brøker, indtil antallet er nået (den største brøks metode). Er to eller flere brøker lige store, foretages lodtrækning.

Stk. 3. Efter beregningsmetoden i stk. 2 fordeles først de 175 mandater på de 3 landsdele. Derefter fordeles på tilsvarende måde de 135 kredsmandater på landsdelene. Endelig fordeles kredsmandaterne på de enkelte stor- og amtskredse inden for landsdelen.

Stk. 4. Hvis der ved beregningen efter stk. 3 ikke tilfalder Bornholms amtskreds mindst 2 kredsmandater, foretages en fornyet fordeling af kredsmandaterne, hvor der forlods tillægges Bornholms amtskreds 2 kredsmandater. De resterende 133 kredsmandater fordeles endeligt på de øvrige stor- og amtskredse som angivet i stk. 3.

Stk. 5. Antallet af tillægsmandater, der skal tilfalde hver landsdel, beregnes som forskellen mellem det samlede mandattal i landsdelen og antallet af kredsmandater i landsdelen.

Kapitel 3

Partier, der har ret til at deltage i folketingsvalg

§ 11. De partier, der ved sidste folketingsvalg har opnået repræsentation i Folketinget og fortsat er repræsenteret i dette, har ret til at deltage i folketingsvalg.

Stk. 2. Ret til at deltage i folketingsvalg har endvidere nye partier, der er anmeldt for indenrigsministeren efter reglerne i § 12.

Stk. 3. Partier, der har ret til at deltage i folketingsvalg, benævnes i det følgende opstillingsberettigede partier.

§ 12. Nye partier, der ønsker at deltage i folketingsvalg, skal anmeldes for indenrigsministeren senest kl. 12 femten dage før valgdagen. Med anmeldelsen skal følge erklæringer fra et antal vælgere, der mindst svarer til $\frac{1}{175}$ af samtlige gyldige stemmer ved det sidst afholdte folketingsvalg. Ved anmeldelse fra det tyske mindretals parti kræves ikke vælgererklæringer.

Stk. 2. Vælgererklæringerne skal afgives på en formular, der forinden skal godkendes af indenrigsministeren. Godkendelsen gælder i 2 år regnet fra godkendelsens dato. Indenrigsministeren kan forny godkendelsen, hvis der på grundlag af den sidst godkendte formular er foretaget partianmeldelse. Hvis dette ikke er sket, kan godkendelsen kun fornyes, såfremt særlige forhold taler derfor. I forbindelse med godkendelse af formularen afgør indenrigsministeren, om navnet på det nye parti kan godkendes, jf. § 13. Godkendelsen af partinavnet gælder i samme tidsrum som godkendelsen af formularen.

Stk. 3. Vælgererklæringerne skal for at kunne medregnes være udfyldt med tydelig

angivelse af vælgerens navn, personnummer og bopæl samt være underskrevet og dateret af vælgeren personligt. Erklæringerne skal endvidere være forsynet med en attestation fra kommunens folkeregister om, at vælgeren ved erklæringens afgivelse opfylder betingelserne for valgret til Folketinget.

Stk. 4. En vælgererklæring medregnes dog ikke, såfremt den

- 1) er afgivet 1 år eller mere før anmeldelsen af partiet, jf. stk. 1, eller
- 2) er afgivet af en vælger, der allerede har afgivet erklæring for et parti, der er anmeldt efter stk. 1.

Stk. 5. En anmeldelse af et parti er gyldig indtil afholdelse af førstkommande folketingsvalg, dog mindst i 1 år fra anmeldelsens dato.

Stk. 6. Indenrigsministeren skal opbevare vælgererklæringerne, så længe anmeldelsen gælder, og derefter tilintetgøre dem.

§ 13. Et nyt parti kan ikke få godkendt et navn, som

- 1) benyttes af et opstillingsberettiget parti eller er godkendt af indenrigsministeren for et nyt parti, jf. § 12, stk. 2,
- 2) benyttes af et dansk parti, der har ret til at deltage i valg til Europa-Parlamentet eller er godkendt af indenrigsministeren for et nyt parti efter lov om valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet (De Europæiske Fællesskabers Forsamling), eller
- 3) kan give anledning til, at partiet forveksles med et af de partier, der er nævnt i nr. 1 og 2 eller i stk. 2.

Stk. 2. Navnet på et parti, der har deltaget i sidste folketingsvalg uden at opnå repræsentation, kan kun godkendes for det pågældende parti. Tilsvarende gælder for navnet på et dansk parti, der har deltaget i sidste valg til Europa-Parlamentet uden at opnå repræsentation.

Stk. 3. Partinavne, der godkendes af indenrigsministeren i forbindelse med formulargodkendelser, jf. § 12, stk. 2, indføres i et register, der føres af indenrigsministeren.

§ 14. Indenrigsministeren tildeler de opstillingsberettigede partier en bogstavbetegnelse, som partierne skal opføres med på stemmesedlerne. Ved tildelingen skal der

tages hensyn til, at partierne så vidt muligt bevarer de bogstavbetegnelser, de har haft ved tidligere valg.

Stk. 2. Snarest muligt efter udløbet af fristen i § 12, stk. 1, bekendtgør indenrigsministeren i Statstidende, hvilke partier der er opstillingsberettigede, samt de bogstavbetegnelser, der er tildelt disse partier.

Kapitel 4

Valglisten og valgkort. Valgretsnevnet

§ 15. Vælgerne skal optages på valglisten i den kommune, hvor de er tilmeldt folkeregistret, jf. dog § 16.

§ 16. Vælgere, der er omfattet af § 2, skal efter anmodning optages på valglisten i den kommune, hvor de sidst har været tilmeldt folkeregistret. Anmodning skal indgives til kommunalbestyrelsen på en formular, der er godkendt af indenrigsministeren.

Stk. 2. Vælgere, der har haft ophold i udlandet i mere end 4 år, og som ikke er omfattet af § 2, stk. 1, kan kun optages på valglisten, såfremt Valgretsnevnet i hvert enkelt tilfælde anser betingelserne i § 2, stk. 2, for at være opfyldt. Hvis der i øvrigt er tvivl om, hvorvidt en vælger er omfattet af § 2, kan vælgeren kun optages på valglisten, såfremt Valgretsnevnet i hvert enkelt tilfælde anser betingelserne i § 2 for at være opfyldt.

Stk. 3. Afgørelser om optagelse på valglisten af vælgere, der er omfattet af § 2, stk. 2, gælder i 2 år fra afgørelsens dato. Hvis vælgeren inden udløbet af denne periode indgiver anmodning om fornyet optagelse på valglisten, forlænges perioden, indtil der er truffet afgørelse.

Stk. 4. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på valglisten af vælgere, der er omfattet af § 2.

§ 17. Indenrigsministeren nedsætter et valgretsnavn, der træffer afgørelse om optagelse på valglisten efter § 16, stk. 2.

Stk. 2. Valgretsnavnet består af en formand og 2 andre medlemmer. Formanden skal være dommer, og det ene af de andre medlemmer skal være kyndig i statsforfatningsret. Der udpeges efter samme regler en stedfortræder for formanden og hvert af de to andre medlemmer.

Stk. 3. Indenrigsministeren fastsætter nævnets forretningsorden.

Stk. 4. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 18. Når valg er udskrevet, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en valgliste over kommunens vælgere, jf. §§ 15 og 16. Valglisten skal udarbejdes for hvert afstemningsområde i kommunen.

Stk. 2. På valglisten skal optages de vælgere, der senest 18.-dagen før valgdagen er flyttet til kommunen, og som senest denne dag har anmeldt flytningen til kommunens folkeregister.

Stk. 3. Vælgere, der senest 18.-dagen før valgdagen er flyttet inden for kommunen, og som senest denne dag har anmeldt flytningen til kommunens folkeregister, skal optages på valglisten under den nye bopæl.

Stk. 4. Vælgere, der senere end 18.-dagen før valgdagen er flyttet til en anden kommune eller inden for kommunen, eller som senere end denne dag har anmeldt flytning, skal forblive optaget på valglisten under den hidtidige bopæl.

Stk. 5. Vælgere, der er omfattet af § 2, skal optages på valglisten, hvis der er truffet afgørelse herom senest 18.-dagen før valgdagen.

§ 19. Valglisterne udarbejdes på grundlag af oplysningerne i det centrale personregister (CPR).

Stk. 2. Valglisterne skal indeholde vælgerens navn, fødselsdato og bopæl samt løbe-nr. og en rubrik til afmærkning.

Stk. 3. Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om udarbejdelsen af valglisterne samt disses indretning.

§ 20. Så snart valglisten er udarbejdet, udsender kommunalbestyrelsen valgkort til de vælgere, der er opført på valglisten og tilmeldt folkeregistret. Valgkortet skal indeholde oplysning om vælgerens navn og adresse, nummer på valglisten samt om afstemningsstedets beliggenhed og dag og tid for afstemningen.

§ 21. Senest 10 dage før valgdagen skal indenrigsministeren i landets dagblade bekendtgøre dag og tid for afstemningen. Samtidig skal det bekendtgøres, at der vil blive udsendt valgkort til vælgerne, og at indsigel-

ser om manglende modtagelse af valgkort eller modtagelse af valgkort med fejlagtigt indhold skal fremsættes over for kommunalbestyrelsen.

§ 22. Kommunalbestyrelsen skal straks behandle de indsigelser, der er nævnt i § 21, samt i givet fald berigtige fejlene ved udfærdigelse af nye valgkort og ved rettelser i valglisten. Sådanne rettelser kan foretages til og med valgdagen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal endvidere til og med valgdagen berigtige valglisten, hvis kommunen modtager meddelelse om fraflytning til udlandet, dødsfald, umyndiggørelse, ophævelse af umyndiggørelse eller erhvervelse, henholdsvis fortabelse, af dansk indfødsret.

Kapitel 5

Valgbestyrelser, valgstyrere og tilforordnede vælgere

Valgbestyrelser

§ 23. Senest når valg er udskrevet, vælges en valgbestyrelse for hver opstillingskreds. I kommuner, der omfatter flere opstillingskredse, vælges én valgbestyrelse, der er fælles for alle opstillingskredse i kommunen.

Stk. 2. Valgbestyrelsen modtager kandidat-anmeldelser og tilvejebringer stemmesedler og opslag. Valgbestyrelsen forestår endvidere den endelige opgørelse af afstemningen i opstillingskredsen.

Stk. 3. Medlemmerne af valgbestyrelsen vælges af kommunalbestyrelsen ved forholdstalsvalg. Den gruppe i kommunalbestyrelsen, der har valgt et medlem, udpeger tillige en stedfortræder. Borgmesteren er medlem af valgbestyrelsen, i Københavns Kommune den borgmester, under hvem sager vedrørende offentlige valg og afstemninger er henlagt. Øvrige medlemmer samt stedfortrædere vælges blandt kommunalbestyrelsens medlemmer, i Københavns Kommune blandt Borgerrepræsentationens eller Magistratens medlemmer.

§ 24. Til valgbestyrelsen for opstillingskredse, der består af flere kommuner, vælges hver kommunalbestyrelse følgende antal medlemmer:

- 1) I opstillingskredse, der består af 2 kommuner, 4 medlemmer.
- 2) I opstillingskredse, der består af 3 kommuner, 3 medlemmer, jf. dog stk. 2.
- 3) I opstillingskredse, der består af 4 kommuner eller derover, 2 medlemmer.

Stk. 2. Valgbestyrelsen for Nordjyllands amtskreds 5. opstillingskreds er tillige valgbestyrelse for 6. og 7. opstillingskreds, jf. bilaget til loven. Aalborg byråd vælger 5 medlemmer til valgbestyrelsen. De øvrige kommunalbestyrelser vælger hver 2 medlemmer.

Stk. 3. Borgmesteren i kredskommunen, jf. bilaget til loven, er formand for valgbestyrelsen.

§ 25. Til valgbestyrelsen for opstillingskredse, der består af én kommune eller af en del af en kommune, vælges 5 medlemmer, jf. dog § 24, stk. 2. Borgmesteren er formand for valgbestyrelsen.

§ 26. Kommunalbestyrelsen vælger blandt valgbestyrelsens medlemmer en næstformand for valgbestyrelsen. I opstillingskredse, der består af flere kommuner, vælges næstformanden af kommunalbestyrelsen i kredskommunen blandt dennes medlemmer af valgbestyrelsen. Næstformanden varetager formandshvervet, hvis formanden har forfald.

§ 27. Ingen, der er opstillet som kandidat i stor- eller amtskredsen, kan vælges som medlem eller stedfortræder til valgbestyrelsen.

Stk. 2. Hvis borgmesteren er opstillet som kandidat i stor- eller amtskredsen, vælger kommunalbestyrelsen blandt sine medlemmer en person, der indtræder i valgbestyrelsen i borgmesterens sted.

§ 28. Valgbestyrelsens formand forbereder, indkalder og leder valgbestyrelsens møder. Valgbestyrelsens afgørelser træffes ved stemmeflertal. I tilfælde af stemmelighed gør formandens stemme udslaget.

Stk. 2. Valgbestyrelsens formand træffer afgørelse i alle spørgsmål, der ikke giver anledning til tvivl.

Stk. 3. Valgbestyrelsen fører en valg bog, hvori indføres alle væsentlige oplysninger om afstemningen i opstillingskredsen samt resultatet heraf. I kommuner, der omfatter flere

opstillingskredse, skal valgbestyrelsen føre en valg bog for hver opstillingskreds i kommunen. Indenrigsministeren fastsætter regler om valgbogens indhold og udformning.

Valgstyrere

§ 29. Senest når valg er udskrevet, vælger kommunalbestyrelsen for hvert afstemningsområde mindst 5 og højst 9 valgstyrere til at forestå afstemningen og stemmeoptællingen på afstemningsstedet.

Stk. 2. Valgstyrerne vælges ved forholdstalsvalg under ét blandt de vælgere, der har bopæl i kommunen.

Stk. 3. Blandt valgstyrerne vælger kommunalbestyrelsen en formand for valgstyrerne for hvert afstemningsområde. Formændene vælges ved forholdstalsvalg.

Stk. 4. Valgstyrerne fører en afstemningsbog, hvori indføres alle væsentlige oplysninger om afstemningen i afstemningsområdet samt resultatet heraf. Indenrigsministeren fastsætter regler om afstemningsbogens indhold og udformning.

Tilforordnede vælgere

§ 30. Senest når valg er udskrevet, vælger kommunalbestyrelsen et antal tilforordnede vælgere til at bistå ved valget. De tilforordnede vælgere vælges ved forholdstalsvalg under ét blandt de vælgere, der har bopæl i kommunen.

Fælles bestemmelser

§ 31. Enhver vælger har pligt til at påtage sig hvervet som valgstyrer eller tilforordnet vælger.

Stk. 2. Valgbestyrelsens medlemmer, valgstyrerne og de tilforordnede vælgere har pligt til at udføre de hverv, der påhviler dem, medmindre de har forfald. Hvis et medlem af valgbestyrelsen har forfald, indtræder den pågældendes stedfortræder i valgbestyrelsen. Hvis en valgstyrer har forfald, udpeger kommunalbestyrelsen en ny valgstyrer.

Stk. 3. Der ydes diæter til valgbestyrelsens medlemmer, valgstyrerne og de tilforordnede vælgere for deres virksomhed i forbindelse med valget. Diæterne ydes efter reglerne i lov om kommunernes styrelse.

Kapitel 6

Kandidater til valget

§ 32. En person, der vil anmelde sig som kandidat til valg i en opstillingskreds, kan enten opstille som kandidat for et opstillingsberettiget parti eller som kandidat uden for partierne. En kandidat, der vil opstille for et parti, skal godkendes af partiet. En kandidat, der opstiller uden for partierne, skal anbefales af mindst 150 og højst 200 af opstillingskredsens vælgere som stillere.

Stk. 2. Ingen kan være kandidat i mere end én stor- eller amtskreds. Ingen kan være kandidat for mere end ét parti eller kandidat for et parti og samtidig kandidat uden for partierne. Valg af en kandidat, der har handlet i strid hermed, er ugyldigt.

Stk. 3. Den, der som stiller anbefaler flere kandidater, kan ikke anses som stiller for nogen af kandidaterne.

Kandidatanmeldelse og partiernes godkendelse

§ 33. Senest kl. 12 elleve dage før valgdagen skal anmeldelser om kandidater være indleveret til formanden for opstillingskredsens valgbestyrelse. Anmeldelsen skal ske på en formular, der er godkendt af indenrigsministeren.

Stk. 2. Anmeldelsen skal være underskrevet af kandidaten og indeholde oplysning om kandidatens fulde navn, personnummer, stilling og bopæl. Hvis kandidaten ikke ønsker sig anført på stemmesedlen med sit fulde navn, skal det angives, hvordan navnet ønskes anført. Kandidatens efternavn eller mellemnavn samt mindst ét fornavn eller forbogstav skal altid anføres. Kun mellem- og efternavne, som kandidaten er berettiget til at føre efter navneloven, eller mellemnavne, som er anmeldt til folkeregistret, kan anføres på stemmesedlen. I stedet for fornavnet kan anføres et kaldenavn, der er afledet af fornavnet. I anmeldelsen skal endvidere angives navn og bopæl på en vælger i opstillingskredsens, som valgbestyrelsen ud over kandidaten kan rette henvendelse til, hvis anmeldelsen er mangelfuld.

Stk. 3. Kandidater, der vil opstille for et parti, skal angive dette i anmeldelsen.

Stk. 4. Kandidater, der opstiller uden for partierne, skal angive dette i anmeldelsen. Anmeldelsen skal endvidere være underskre-

vet af kandidatens stillere og indeholde oplysning om hver enkelt stillers navn, personnummer og bopæl. Oplysningerne om stillernes navne og bopæl er offentligt tilgængelige.

Stk. 5. Den, der indleverer en kandidatanmeldelse, har ret til at få kvittering for indleveringen med angivelse af tidspunktet.

§ 34. En kandidat kan tilbagekalde en indgivet kandidatanmeldelse over for formanden for opstillingskredsens valgbestyrelse senest kl. 12 elleve dage før valgdagen. En vælger, der som stiller har anbefalet en kandidat, kan ikke tilbagekalde anbefalingen, efter at kandidatanmeldelsen er indleveret til formanden for opstillingskredsens valgbestyrelse.

§ 35. Umiddelbart efter udløbet af fristen for kandidaters anmeldelse skal valgbestyrelsen undersøge, om de rettidigt indleverede kandidatanmeldelser er gyldige. Hvis valgbestyrelsen finder, at en kandidatanmeldelse på grund af væsentlige mangler må erklæres ugyldig, skal valgbestyrelsen straks meddele dette til kandidaten eller til den vælger, der er anført i anmeldelsen. Senest 12 timer efter afgivelsen af meddelelsen kan der indleveres en ny anmeldelse af kandidaten eller foretages en afhjælpning af manglerne. Valgbestyrelsens formand træffer herefter afgørelse om anmeldelsens gyldighed. Afgørelsen indføres i valgbogen, og en udskrift heraf sendes til kandidaten.

§ 36. Valgbestyrelserne inden for amtskredsens skal straks efter gennemgangen af kandidatanmeldelserne skriftligt indberette til statsamtmanden, hvilke kandidater der gyldigt har anmeldt sig til valg i opstillingskredsens. Indberetningen skal indeholde de oplysninger, der er nævnt i § 33, stk. 2, 1. og 2. pkt., samt oplysning om, hvilket parti kandidaten vil opstille for, eller om kandidaten opstiller uden for partierne.

Stk. 2. Valgbestyrelsen i Københavns Kommune skal straks efter gennemgangen af kandidatanmeldelserne skriftligt indberette til formanden for valgbestyrelsen i Frederiksberg Kommune, hvilke kandidater der gyldigt har anmeldt sig til valg i de opstillingskredse i Københavns Kommune, der hører til 3. storkreds. Indberetningen skal indehol-

de de oplysninger, der er nævnt i stk. 1, 2. pkt.

Stk. 3. Statsamtmanden udarbejder en fortegnelse over de kandidater, der er opstillet i amtskredsen. Fortegnelsen udarbejdes på grundlag af indberetningerne fra valgbestyrelserne samt meddelelser og anmeldelser fra partierne efter §§ 37 og 41. Fortegnelsen sendes til valgbestyrelserne til brug ved tilvejebringelse af stemmesedler i de enkelte opstillingskredse, jf. §§ 42 og 43. Statsamtmanden afgør, hvordan et kandidatnavn skal anføres på stemmesedlen, såfremt dette er anført forskelligt i indberetningerne fra valgbestyrelserne.

Stk. 4. Formanden for valgbestyrelsen i Københavns Kommune udarbejder en fortegnelse over de kandidater, der er opstillet i 1. og 2. storkreds. Fortegnelsen udarbejdes på grundlag af de gyldige kandidatanmeldelser i opstillingskredse i 1. og 2. storkreds samt meddelelser og anmeldelser fra partierne efter §§ 37 og 41. Fortegnelsen anvendes ved tilvejebringelse af stemmesedler i opstillingskredse i 1. og 2. storkreds, jf. § 43. Formanden for valgbestyrelsen i Københavns Kommune afgør, hvordan et kandidatnavn skal anføres på stemmesedlen, såfremt dette er anført forskelligt i kandidatanmeldelserne.

Stk. 5. Formanden for valgbestyrelsen i Frederiksberg Kommune udarbejder en fortegnelse over de kandidater, der er opstillet i 3. storkreds. Fortegnelsen udarbejdes på grundlag af indberetningen fra valgbestyrelsen i Københavns Kommune, de gyldige kandidatanmeldelser i opstillingskredse i Frederiksberg Kommune samt meddelelser og anmeldelser fra partierne efter §§ 37 og 41. Fortegnelsen anvendes ved tilvejebringelse af stemmesedler i opstillingskredse i 3. storkreds, jf. §§ 42 og 43. Formanden for valgbestyrelsen i Frederiksberg Kommune afgør, hvordan et kandidatnavn skal anføres på stemmesedlen, såfremt dette er anført forskelligt i indberetningen og kandidatanmeldelserne.

§ 37. Senest kl. 12 otte dage før valgdagen skal de opstillingsberettigede partier for hver stor- eller amtskreds skriftligt meddele, hvilke kandidater partiet kan godkende i de enkelte opstillingskredse. Kandidater, der ikke godkendes af vedkommende parti, kan ikke opstille til valget. Hvis meddelelse ikke gives,

kan ingen kandidater opstilles for partiet i den pågældende stor- eller amtskreds.

Stk. 2. Meddelelsen skal for amtskredse gives til statsamtmanden, for 1. og 2. storkreds til formanden for valgbestyrelsen i Københavns Kommune og for 3. storkreds til formanden for valgbestyrelsen i Frederiksberg Kommune.

Stk. 3. Meddelelsen skal for hver godkendt kandidat indeholde oplysning om kandidats navn, personnummer og bopæl.

Opstillingsformer, partiliste og nominering

§ 38. Kandidater, der opstiller for et parti, kan være opstillet enten kredsvis eller sideordnet.

§ 39. Ved kredsvis opstilling opstilles én kandidat for partiet i opstillingskredsen.

Stk. 2. Kandidaten anføres først på stemmesedlen. Derefter anføres de øvrige kandidater i stor- eller amtskredsen i alfabetisk rækkefølge. Har partiet anmeldt en bestemt rækkefølge for kandidaterne (partiliste), jf. § 41, stk. 1, anføres de øvrige kandidater dog i partilistens rækkefølge.

Stk. 3. Ved kredsvis opstilling tilfalder alle partistemmer i opstillingskredsen partiets kandidat i opstillingskredsen, jf. § 73, stk. 5.

Stk. 4. Ved kredsvis opstilling er kandidaterne valgt i rækkefølge efter stemmetallets størrelse, jf. § 81. Er der anmeldt partiliste, er kandidaterne dog valgt i den rækkefølge, der er angivet i § 82.

§ 40. Ved sideordnet opstilling opstilles flere kandidater for partiet i opstillingskredsen.

Stk. 2. Kandidaterne anføres i alfabetisk rækkefølge på stemmesedlen. Partiet kan dog anmelde, at en bestemt kandidat anføres først på stemmesedlen (nominering), jf. § 41, stk. 2. Efter opstillingskredsens kandidater anføres eventuelle øvrige kandidater i stor- eller amtskredsen i alfabetisk rækkefølge.

Stk. 3. Ved sideordnet opstilling fordeles partistemmerne i opstillingskredsen mellem partiets kandidater i opstillingskredsen i forhold til deres personlige stemmetal i opstillingskredsen, jf. § 73, stk. 5.

Stk. 4. Ved sideordnet opstilling er kandidaterne valgt i rækkefølge efter stemmetallets størrelse, jf. § 81.

§ 41. Senest kl. 12 otte dage før valgdagen kan et parti, der alene har kredsvis opstilling inden for stor- eller amtskredsen, anmelde partiliste for alle partiets kandidater i stor- eller amtskredsen.

Stk. 2. Inden for den frist, der er anført i stk. 1, kan et parti, der har sideordnet opstilling i en eller flere opstillingskredse, anmelde en nomineret kandidat i den eller de pågældende opstillingskredse.

Stk. 3. Anmeldelser efter stk. 1 og 2 skal ske skriftligt til de myndigheder, der er nævnt i § 37, stk. 2.

Stemmesedler

§ 42. Statsamtmanden skal snarest muligt efter udløbet af fristen i § 37, jf. § 41, meddele valgbestyrelsen i hver opstillingskreds, hvilke kandidater der af vedkommende parti er godkendt som partiets kandidater inden for amtskredsen. I meddelelsen angives det, hvilket parti kandidaterne opstiller for. Navnene på et partis kandidater anføres i alfabetisk rækkefølge med angivelse af, i hvilken eller hvilke opstillingskredse de enkelte kandidater er opstillet, samt i hvilken eller hvilke opstillingskredse de enkelte kandidater er nomineret, jf. § 41, stk. 2. Hvis der er anmeldt partiliste, anføres kandidaternes navne dog i den rækkefølge, som er angivet på partilisten, jf. § 41, stk. 1. Endvidere angives, hvilke kandidater der opstiller uden for partierne, samt hvilke kandidater der ikke er godkendt af et parti, og som derfor ikke kan opstilles.

Stk. 2. Formanden for valgbestyrelsen i Frederiksberg Kommune meddeler efter reglerne i stk. 1 valgbestyrelsen i Københavns Kommune, hvilke kandidater der er opstillet i 3. storkreds.

§ 43. Så snart valgbestyrelsen fra statsamtmanden har modtaget meddelelsen efter § 42, stk. 1, tilvejebringer den stemmesedler til brug ved afstemningen i opstillingskredsen samt opslag, jf. § 45, stk. 3. Inden for storkredsene tilvejebringer valgbestyrelsen stemmesedler og opslag på grundlag af de fortegnelser, der er nævnt i § 36, stk. 4 og 5. Dog tilvejebringes stemmesedler og opslag til brug ved afstemningen i de opstillingskredse i Københavns Kommune, der hører til 3. stor-

kreds, på grundlag af den meddelelse, der er nævnt i § 42, stk. 2.

Stk. 2. Stemmesedlen skal indeholde navnene og bogstavbetegnelserne på samtlige partier, der har kandidater opstillet i stor- eller amtskredsen. Partierne anføres i alfabetisk rækkefølge efter bogstavbetegnelsen.

Stk. 3. Stemmesedlen skal endvidere indeholde navnene på samtlige kandidater, der er opstillet i stor- eller amtskredsen. Kandidater, der opstiller for et parti, anføres samlet i et særskilt felt for det pågældende parti og i den rækkefølge, der er angivet i § 39, stk. 2, og § 40, stk. 2. Kandidater, der opstiller uden for partierne, anføres til sidst i et særskilt felt for disse og i alfabetisk rækkefølge, dog således at kandidater opstillet i opstillingskredsen anføres først.

Stk. 4. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om stemmesedlernes indhold og udformning.

§ 44. Valgbestyrelsen sørger for, at det nødvendige antal stemmesedler og opslag er afleveret til kommunalbestyrelsen i god tid inden afstemningens begyndelse.

Kapitel 7

Afstemning på valgdagen

§ 45. I hvert afstemningsområde foregår afstemningen på ét afstemningssted.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen sørger for lokaler til afstemningen samt for det fornødne antal stemmerum og stemmekasser. Stemmerum skal være indrettet således, at der kan afgives stemme, uden at andre kan se, hvorledes vælgeren stemmer. Stemmerum skal være forsynet med det fornødne udstyr til stemmeafgivning. Stemmekasser skal være indrettet således, at ingen stemmeseddel kan tages ud, uden at stemmekassen åbnes. Stemmekasser skal kunne låses eller forsegles.

Stk. 3. I stemmelokalerne skal der være opslag, der angiver samtlige partiers og kandidaters navne i den rækkefølge, hvori de er anført på stemmesedlen. For partierne skal tillige angives bogstavbetegnelserne.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen sørger i øvrigt for, at der på hvert afstemningssted er truffet de fornødne forberedelser til afstemningen, herunder at valgstyrelserne og de tilfornordnede vælgere er gjort bekendt med deres opgaver på valgdagen.

§ 46. Afstemningen begynder kl. 9 og fortsætter til kl. 20, og så længe der endnu derefter indfinder sig vælgere for at stemme. Afstemningen sluttes, når ingen vælger tilkendegiver at ville stemme, uanset at der gives opfordring hertil.

Stk. 2. Inden stemmeafgivningens begyndelse skal tilforordnede vælgere vise de tilstedeværende, at stemmekasserne er tomme. Derefter skal kasserne straks låses eller forsegles.

§ 47. Valgret udøves ved personligt fremmøde på afstemningsstedet. Vælgeren skal inden stemmeafgivningen aflevere sit valgkort til valglisteføreren. Har en vælger ikke medbragt valgkort, udskrives et valgkort. Vælgeren skal i øvrigt på forespørgsel give oplysning om navn, bopæl og fødselsdato. Hvis der er tvivl om en vælgers identitet, skal denne fastslås, om fornødent ved fremlæggelse af dokumentation herfor. Derefter, og når valglisteføreren har afmærket vælgers navn på valglisten, udleveres en stemmeseddel til vælgeren.

§ 48. Stemmeafgivningen sker i stemmerummet, hvor kun vælgeren må være til stede. På stemmesedlen sætter vælgeren et kryds ved et partinavn eller et kandidatnavn.

Stk. 2. En vælger kan få ombyttet sin stemmeseddel, hvis den er fejlagtigt afkrydset eller ved uagtsomhed gjort ubrugelig. Ombytning kan ikke ske, efter at stemmesedlen er lagt i stemmekassen.

Stk. 3. Når stemmeafgivningen er foretaget, sammenfolder vælgeren stemmesedlen, således at ingen kan se, hvordan der er stemt. Derefter lægger vælgeren stemmesedlen i stemmekassen i overværelse af en tilforordnet vælger.

§ 49. Vælgere, der på grund af manglende forlighed, svagelighed eller lignende ikke kan bevæge sig ind i stemmelokalet eller stemmerummet eller i øvrigt foretage stemmeafgivningen på den foreskrevne måde, jf. § 48, kan forlange fornøden hjælp til stemmeafgivningen, jf. dog stk. 3. Der kan herved ske de nødvendige lempelser i den foreskrevne fremgangsmåde, herunder gives adgang til at foretage stemmeafgivning umiddelbart uden for stemmelokalet.

Stk. 2. Hjælp til stemmeafgivning ydes af 2 valgstyrelser eller tilforordnede vælgere. En blind eller svagsynet vælger kan dog forlange hjælp af en person, der er udpeget af vælgeren selv.

Stk. 3. Hjælp til afkrydsning af stemmesedlen kan kun ydes, såfremt vælgeren umiddelbart over for dem, der yder hjælp, utvetydigt kan tilkendegive, på hvilket parti eller hvilken kandidat vælgeren ønsker at stemme.

§ 50. Valgstyrelserne kan bestemme, at der i stemmelokalet foruden de personer, som forestår afstemningen, kun må opholde sig vælgere, der skal afgive stemme. Endvidere kan valgstyrelserne begrænse antallet af tilstedeværende vælgere, når ordensmæssige hensyn kræver det. Valgstyrelserne påser, at vælgerne ikke udsættes for valgagitation i valglokalerne eller andre steder i umiddelbar tilknytning hertil. De tilstedeværende skal i øvrigt rette sig efter valgstyrelsernes anvisninger.

§ 51. De personer, der forestår afstemningen, må ikke under afstemningen give en vælger råd eller opfordring med hensyn til, hvilket parti eller hvilken kandidat vælgeren skal stemme på. De må ikke over for uvedkommende oplyse, om en vælger har været til stede for at afgive stemme, eller i øvrigt oplyse forhold vedrørende en vælgers stemmeafgivning.

Stk. 2. Ingen uvedkommende må føre systematisk kontrol med, at vælgerne møder og afgiver stemme.

§ 52. Når afstemningen er afsluttet, og før stemmeoptællingen påbegyndes, optælles og sammenbindes i særskilte pakker de stemmesedler, der ikke er udleveret, og de stemmesedler, der er tilbageleveret ved ombytning. Derefter foretages stemmeoptælling i overensstemmelse med reglerne i §§ 68-70.

Kapitel 8

Brevstemmeafgivning

Brevstemmeafgivning her i landet

§ 53. Enhver vælger, der er forhindret i at møde frem til afstemningen på valgdagen, kan brevstemme på ethvert folkeregister her i landet.

§ 54. Vælgere, der er indlagt på eller optaget i følgende institutioner, kan brevstemme i institutionen:

- 1) Sygehuse.
- 2) Plejehjem, herunder særlige plejehjem, og beskyttede boliger, der drives efter reglerne i bilstandsloven.
- 3) Dagshjem, institutioner for voksne personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicap, der drives efter reglerne i bilstandsloven, samt døgninstitutioner for voksne, der drives efter nævnte lovs forsøgsbestemmelser. Kommunalbestyrelsen kan dog beslutte, at der ikke skal foretages brevstemmeafgivning på et daghjem, eller at brevstemmeafgivning i en institution i stedet skal ske efter reglerne i stk. 3 om brevstemmeafgivning i hjemmet.

Stk. 2. Vælgere, der er indsat i en af kriminalforsorgens anstalter eller arresthuse, kan brevstemme i institutionen.

Stk. 3. Vælgere, der på grund af sygdom eller manglende førlighed ikke vil kunne møde frem på afstemningsstedet, kan brevstemme i hjemmet, medmindre de har mulighed for at stemme i en af de institutioner, der er nævnt i stk. 1. Anmodning om at brevstemme i hjemmet skal indgives senest kl. 18 tolv dage før valgdagen. Anmodningen skal indgives til folkeregistret i opholdskommunen.

Stk. 4. Vælgere, der har bopæl på afsides beliggende øer, der ikke udgør et selvstændigt afstemningsområde, kan brevstemme på øen.

§ 55. Brevstemmer efter § 54, stk. 1–3, skal afgives til 2 stemmemodtagere, der er ansat i kommunens forvaltning eller på institutionen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. På de institutioner, der er nævnt i § 54, stk. 1, nr. 2 og 3, kan kun den ene af stemmemodtagerne være ansat på institutionen.

Stk. 3. På de øer, der er nævnt i § 54, stk. 4, udpeger kommunalbestyrelsen en eller flere vælgere til at fungere som brevstemmemodtagere.

§ 56. Brevstemmeafgivning her i landet kan finde sted de sidste 3 uger før valgdagen, dog senest næstsidste søgnedag før valgdagen.

Brevstemmeafgivning på Færøerne, i Grønland og i udlandet

§ 57. Vælgere, der opholder sig på Færøerne eller i Grønland, kan brevstemme på de færøske eller grønlandske folkeregistre eller hos en stemmemodtager, der er udpeget af indenrigsministeren.

Stk. 2. Vælgere, der opholder sig i udlandet, kan brevstemme på en dansk diplomatisk eller konsulær repræsentation eller hos en stemmemodtager, der er udpeget af indenrigsministeren.

Stk. 3. Brevstemmer, der er afgivet mere end 3 måneder før valgdagen, kommer ikke i betragtning.

Stk. 4. Når valg til Folketinget er udskrevet, sørger indenrigsministeren for, at de danske repræsentationer og andre stemmemodtagere i udlandet bliver underrettet herom.

Brevstemmeafgivning på danske skibe i udenrigsfart og danske havanlæg

§ 58. Søfolk og passagerer på danske skibe i udenrigsfart samt personer, der er ansat på danske havanlæg, kan brevstemme på skibet eller havanlægget. Skibsføreren eller den, som skibsføreren har udpeget, henholdsvis havanlæggets chef eller den, som chefen har udpeget, fungerer som stemmemodtager.

Stk. 2. Brevstemmer, der er afgivet mere end 3 måneder før valgdagen, kommer ikke i betragtning, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 3. Søfolk på danske skibe i udenrigsfart og deres medsejlende ægtefæller kan afgive brevstemme på skibet fra dagen efter et folketingsvalg med gyldighed for førstkomende folketingsvalg.

Stk. 4. På danske havanlæg på dansk område kan brevstemmeafgivning finde sted de sidste 3 uger før valgdagen, dog senest næstsidste søgnedag før valgdagen.

§ 59. Når valg til Folketinget er udskrevet, sørger indenrigsministeren for, at skibsførere på danske skibe i udenrigsfart og chefer på danske havanlæg bliver underrettet herom.

Stk. 2. Så snart skibsføreren på et dansk skib i udenrigsfart bliver bekendt med, at der er udskrevet valg til Folketinget, skal skibsføreren sørge for, at der straks foretages brevstemmeafgivning om bord. Gennemførelse af

F. t. l. om valg til Folketinget

brevstemmeafgivning kan dog undlades, hvis brevstemmerne selv ved anvendelse af hurtigste forsendelsesmåde ikke kan påregnes at komme frem inden afstemningens begyndelse på valgdagen, eller hvis tvingende og uopsættelige skibsforretninger er til hinder herfor. Tilsvarende regler gælder for danske havanlæg.

Brevstemmematerialet

§ 60. Brevstemmematerialet består af stemmeseddel, konvolut, følgebrev og yderkuvert. Indenrigsministeren bestemmer brevstemmematerialets nærmere indhold og udformning.

Stk. 2. Indenrigsministeren tilvejebringer brevstemmematerialet. Brevstemmematerialet skal til enhver tid findes på folkeregistrene og de danske repræsentationer i udlandet samt om bord i danske skibe i udenrigsfart og på danske havanlæg uden for dansk område.

Fremgangsmåden ved brevstemmeafgivning

§ 61. Vælgere, der ønsker at brevstemme, skal vise fornøden legitimation til brevstemmemodtageren. Herefter udleveres brevstemmematerialet, jf. § 60.

Stk. 2. På stemmesedlen anføres navnet eller bogstavbetegnelsen for et parti, der har kandidater opstillet i den stor- eller amtskreds, hvor vælgeren er optaget på valglisten. Ønsker vælgeren at stemme på en bestemt kandidat, der er opstillet i den pågældende stor- eller amtskreds, anføres navnet på kandidaten, eventuelt med tilføjelse af partinavnet eller bogstavbetegnelsen.

Stk. 3. Vælgeren udfylder stemmesedlen uden overværelse af andre og lægger den i konvolutten. Derefter udfylder vælgeren følgebrevet og underskriver dette i overværelse af stemmemodtageren, der attesterer stemmeafgivningen.

Stk. 4. Hvis vælgeren ikke er i stand til at udfylde stemmesedlen eller udfylde og underskrive følgebrevet, skal stemmemodtageren yde den fornødne hjælp, jf. dog stk. 5. Er der ydet hjælp, skal dette fremgå af følgebrevet.

Stk. 5. Hjælp til udfyldning af stemmesedlen kan kun ydes, såfremt vælgeren umiddelbart over for den, der yder hjælp, utvetydigt

kan tilkendegive, på hvilket parti eller hvilken kandidat vælgeren ønsker at stemme.

Stk. 6. Konvolutten med stemmeseddel samt følgebrevet lægges i yderkuverten, der sendes til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor vælgeren er optaget på valglisten. På yderkuverten skal angives vælgerens navn, fødselsdato og bopæl.

§ 62. Stemmemodtagere må ikke i forbindelse med brevstemmeafgivningen give en vælger råd eller opfordring med hensyn til, hvilket parti eller hvilken kandidat vælgeren skal stemme på. De må ikke over for uvedkommende oplyse, om en vælger har afgivet brevstemme eller i øvrigt oplyse forhold vedrørende en vælgers stemmeafgivning.

Stk. 2. Ingen uvedkommende må føre systematisk kontrol med, om vælgere afgiver brevstemme.

§ 63. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om tilrettelæggelse og gennemførelse af brevstemmeafgivning samt om fremgangsmåden ved afgivelse af brevstemme.

Modtagelse og kontrol af brevstemmer

§ 64. Kommunalbestyrelsen anfører tidspunktet for modtagelsen af en brevstemme på yderkuverten. I en protokol anføres det antal brevstemmer, der modtages, og datoen for modtagelsen samt det antal brevstemmer, der videresendes til andre kommuner, jf. stk. 2, og datoen herfor. Indenrigsministeren fastsætter regler om protokollens indhold og udformning.

Stk. 2. Hvis afsenderen efter sin bopælsangivelse på yderkuverten har bopæl i en anden kommune, skal kommunalbestyrelsen straks videresende brevstemmen til den pågældende kommune.

Stk. 3. Når valg er udskrevet, sørger kommunalbestyrelsen for, at brevstemmer fra vælgere, der har afgivet brevstemme inden valgets udskrivelse og senere anmeldt flytning til en anden kommune, bliver sendt til den nye bopælskommune.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen samler og opgør antallet af brevstemmer for hvert afstemningsområde i kommunen, hvor afsenderne efter deres bopælsangivelse på yderkuverterne er optaget på valglisten. Kommunalbestyrelsen sørger for, at brevstemmerne in-

den afstemningens begyndelse er afleveret til valgstyrene på afstemningsstedet i det pågældende afstemningsområde.

§ 65. Valgstyrene gennemgår brevstemmerne, om nødvendigt dagen før valgdagen. Yderkuverterne åbnes, og det undersøges, om brevstemmerne kan komme i betragtning.

Stk. 2. En brevstemme kan ikke komme i betragtning, såfremt

- 1) afsenderen ikke er opført på valglisten,
- 2) afsenderen er død inden valgdagen,
- 3) yderkuverten indeholder andet eller mere end ét følgebrev og én konvolut,
- 4) der ikke er anvendt det brevstemmemateriale, som indenrigsministeren har tilvejebragt,
- 5) den foreskrevne fremgangsmåde ved brevstemmeafgivningen ikke har været fulgt, eller
- 6) brevstemmen ikke er afgivet inden for de frister, der er nævnt i § 56, § 57, stk. 3, og § 58, stk. 2-4.

Stk. 3. Er der fra samme vælger modtaget mere end én brevstemme, der kan komme i betragtning, kommer den sidst afgivne brevstemme i betragtning.

§ 66. Når en brevstemme kan komme i betragtning, sættes et mærke ved vælgerens navn på valglisten, der angiver, at vælgeren har afgivet brevstemme. Den uåbnede konvolut og følgebrevet lægges på ny i yderkuverten og opbevares, indtil afstemningen er afsluttet. Derefter tages konvolutterne ud af yderkuverterne og lægges i en af stemmekasserne. Konvolutterne åbnes først i forbindelse med stemmeoptællingen.

Stk. 2. Når en brevstemme ikke kan komme i betragtning, anføres årsagen hertil på yderkuverten, og den uåbnede konvolut og følgebrevet lægges på ny i yderkuverten.

Stk. 3. Brevstemmer, der modtages af valgstyrene efter afstemningens begyndelse, påtegnes om modtagelsestidspunktet og kommer ikke i betragtning.

§ 67. En vælger, der har afgivet en brevstemme, der er taget i betragtning, kan ikke stemme ved afstemningen på valgdagen.

Kapitel 9

Opgørelse af afstemningen i opstillingskredsen

§ 68. Når afstemningen er afsluttet, foretager valgstyrene og de tilforordnede vælgere stemmeoptælling på afstemningsstedet. Stemmeoptællingen er offentlig. Det optæles, hvor mange stemmer der ved afstemningen er afgivet for hvert af partierne og for hver kandidat uden for partierne.

Stk. 2. En stemme er afgivet for det parti, inden for hvis felt på stemmesedlen vælgeren har sat kryds. En brevstemme er afgivet for det parti, hvis navn eller bogstavbetegnelse vælgeren har anført på brevstemmesedlen. Har vælgeren på brevstemmesedlen anført navnet på en kandidat, der opstiller for et parti, anses stemmen for afgivet for partiet.

Stk. 3. En stemme er afgivet for den kandidat uden for partierne, ud for hvem vælgeren har sat kryds på stemmesedlen. En brevstemme er afgivet for den kandidat uden for partierne, hvis navn vælgeren har anført på brevstemmesedlen.

§ 69. En stemmeseddel afgivet på afstemningsstedet er ugyldig, såfremt

- 1) den er blank,
- 2) det ikke med sikkerhed kan afgøres, hvilket af partierne eller hvilken kandidat uden for partierne vælgeren har villet give sin stemme,
- 3) det må antages, at stemmesedlen ikke er udleveret på afstemningsstedet, eller
- 4) der er givet stemmesedlen et særpræg.

Stk. 2. En brevstemmeseddel er ugyldig, såfremt

- 1) den er blank,
- 2) det ikke med sikkerhed kan afgøres, hvilket af partierne eller hvilken kandidat uden for partierne vælgeren har villet give sin stemme,
- 3) der på stemmesedlen alene er anført navnet på en kandidat, som ikke er opstillet i den stor- eller amtskreds, hvor vælgeren er optaget på valglisten, eller alene navnet på et parti, der ikke har opstillet kandidater i den pågældende stor- eller amtskreds,
- 4) en konvolut indeholder andet eller mere end én stemmeseddel,
- 5) det må antages, at stemmesedlen ikke er tilvejebragt af indenrigsministeren, eller
- 6) der er givet stemmesedlen et særpræg.

Stk. 3. Valgstyrerne anfører i afstemningsbogen, hvor mange stemmesedler de har anset for ugyldige og grundene hertil.

Stk. 4. Indenrigsministeren kan efter forelæggelse for Folketingets udvalg til valgsprøvelse fastsætte nærmere regler om bedømmelse af stemmesedler, herunder brevstemmesedler.

§ 70. Når stemmeoptællingen er afsluttet, indføres resultatet i afstemningsbogen, der underskrives af valgstyrerne, og resultatet meddeles de tilstedeværende. Formanden for valgstyrerne skal straks meddele resultatet til formanden for valgbestyrelsen. I kommuner, der omfatter flere opstillingskredse, kan formanden for valgbestyrelsen bestemme, at meddelelsen skal gives til en af formændene for valgstyrerne i hver opstillingskreds.

§ 71. Når formanden for valgbestyrelsen har modtaget indberetninger fra samtlige afstemningssteder i opstillingskredsen, sammentælles de indberettede stemmetal. Straks herefter indberettes det til indenrigsministeren, hvor mange stemmer der i hele opstillingskredsen er afgivet for hvert parti og for hver kandidat uden for partierne. Indenrigsministeren bestemmer den nærmere fremgangsmåde ved indberetningen.

§ 72. Senest dagen efter at afstemningen har fundet sted, samles valgbestyrelsen til endelig opgørelse af resultatet af stemmeafgivningen i opstillingskredsen (fintælling). I opstillingskredse, der består af flere kommuner, samles valgbestyrelsen i kredskommunen. Fintællingen er offentlig.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen sørger for, at afstemningsbøgerne, de benyttede valglistor og valgkort samt stemmesedlerne og brevstemmematerialet er til stede ved fintællingen. Kommunalbestyrelsen opbevarer en kopi af afstemningsbøgerne.

§ 73. For hvert afstemningsområde foretager valgbestyrelsen en ny optælling og bedømmelse af de afgivne stemmesedler efter reglerne i §§ 68 og 69. Resultaterne af optællingerne indføres i valgbogen. Derefter opgøres, hvor mange stemmer der i hele opstillingskredsen er tilfaldet hvert parti og hver kandidat uden for partierne. Resultatet ind-

føres i valgbogen og meddeles de tilstedeværende.

Stk. 2. Der foretages samtidig en opgørelse for hele opstillingskredsen af, hvorledes de afgivne stemmer skal fordeles på hver enkelt kandidat, jf. stk. 3-5.

Stk. 3. Har vælgeren sat kryds ud for navnet på en kandidat eller såvel ud for navnet på en kandidat som ud for navnet på det parti, kandidaten er opstillet for, anses stemmesedlen som afgivet for kandidaten (personlig stemme). Tilsvarende gælder, hvis vælgeren på brevstemmesedlen har anført navnet på en kandidat eller såvel navnet på en kandidat som navnet eller bogstavbetegnelsen for det parti, kandidaten er opstillet for.

Stk. 4. Har vælgeren sat kryds ud for navnet på et parti eller inden for partifeltet på en sådan måde, at det ikke med sikkerhed fremgår, hvilken af partiets kandidater vælgeren har villet give sin stemme, anses stemmesedlen som afgivet for partiet (partistemme). Tilsvarende gælder, hvis vælgeren på brevstemmesedlen har anført navnet eller bogstavbetegnelsen for et parti eller navnene på flere kandidater, der er opstillet for samme parti i stor- eller amtskredsen.

Stk. 5. Ved kredsvis opstilling tilfalder partistemmerne efter stk. 4 partiets kandidat i opstillingskredsen. Ved sideordnet opstilling fordeles partistemmerne mellem partiets kandidater i opstillingskredsen i forhold til deres personlige stemmetal, jf. stk. 3. Er to eller flere kandidater lige berettiget til en partistemme, foretages lodtrækning ved indenrigsministerens foranstaltning. Hvis der i opstillingskredsen ikke er opstillet nogen kandidat for partiet, tilfalder partistemmerne ikke nogen kandidat, men opføres særskilt som »Andre partistemmer«. Har der været anmeldt partiliste, tillægges disse stemmer dog den kandidat, der er anmeldt som partilistens første kandidat i stor- eller amtskredsen.

Stk. 6. Resultatet af opgørelsen indføres i valgbogen og meddeles de tilstedeværende.

§ 74. Valgbogen underskrives af hele valgbestyrelsen. I særskilte pakker sammenbindes

- 1) de stemmesedler, der ikke er udleveret,
- 2) de stemmesedler, der er tilbageleveret ved ombytning,
- 3) de afgivne blanke og andre ugyldige stemmesedler,

- 4) de gyldige stemmesedler, således at de personlige stemmer for hver kandidat og partistemmerne for hvert parti samles i pakker for sig, og
- 5) brevstemmematerialet.

Stk. 2. Hver pakke påtegnes om indholdet og forsegles. Pakkerne samt valgbogen, afstemningsbøgerne, valgkortene og valglisterne opbevares som nævnt i § 104.

Stk. 3. Senest dagen efter opgørelsen sender formanden for valgbestyrelsen en kopi af valgbogen til indenrigsministeren. Kopien skal være attesteret af formanden.

Kapitel 10

Valgets opgørelse

§ 75. Når indenrigsministeren har modtaget de attesterede kopier af valgbøgerne, foretages den samlede opgørelse af valget på grundlag heraf.

Kredsmandaternes fordeling

§ 76. For hvert parti sammentælles de stemmer, der er tilfaldet partiet i samtlige opstillingskredse i stor- eller amtskredsen. Ligeledes sammentælles de stemmer, der er tilfaldet hver kandidat uden for partierne.

Stk. 2. Hvert stemmetal, der fremkommer ved sammentællingen, jf. stk. 1, divideres med 1,4-3-5-7 osv., indtil der er foretaget et så stort antal divisioner som det antal mandater, der højst kan ventes at tilfalde partiet eller kandidaten uden for partierne. Det parti eller den kandidat uden for partierne, der har den største af de fremkomne kvotienter, får det første mandat i stor- eller amtskredsen. Den næststørste kvotient giver ret til det andet mandat og så fremdeles, indtil alle stor- eller amtskredsens kredsmandater er fordelt mellem partierne og kandidaterne uden for partierne. Er to eller flere kvotienter lige store, foretages lodtrækning.

Tillægsmandaternes fordeling på partier

§ 77. Tillægsmandaterne fordeles blandt partier, der enten

- 1) har opnået mindst ét kredsmandat, eller
- 2) inden for hver af to af de tre landsdele, der er nævnt i § 8, stk. 1, har opnået mindst lige så mange stemmer som det gennemsnitlige antal gyldige stemmer, der

i landsdelen er afgivet pr. kredsmandat, eller

- 3) i hele landet har opnået mindst 2 pct. af de afgivne gyldige stemmer.

Stk. 2. Det opgøres, hvor mange stemmer der i hele landet er tilfaldet hvert af de partier, der er berettiget til tillægsmandater efter stk. 1. Det samlede stemmetal for disse partier divideres med tallet 175 med fradrag af det antal kredsmandater, der måtte være tilfaldet kandidater uden for partierne. Med det tal, der herved fremkommer, divideres hvert af partiernes stemmetal. De herved fremkomne kvotienter angiver, hvor mange mandater hvert parti i forhold til stemmetal er berettiget til. Hvis disse kvotienter ikke er hele tal og derfor tilsammen ikke giver det hele antal mandater, når brøkerne bortkastes, forhøjes de største brøker, indtil antallet er nået (den største brøks metode). Er to eller flere brøker lige store, foretages lodtrækning.

Stk. 3. Hvis ingen partier har opnået flere kredsmandater end det samlede mandattal, som partiet i forhold til sit stemmetal er berettiget til, jf. stk. 2, er fordelingen i stk. 2 endelig. Det antal tillægsmandater, der tilkommer de enkelte partier, beregnes herefter som forskellen mellem partiets samlede mandattal og dets kredsmandater.

Stk. 4. Hvis et parti har opnået flere kredsmandater end det samlede mandattal, som partiet i forhold til sit stemmetal er berettiget til, jf. stk. 2, foretages en ny beregning. Ved denne beregning ses bort fra partier, som har opnået et antal kredsmandater lig med eller større end det samlede mandattal, som de er berettiget til i forhold til deres stemmetal. For de partier, der herefter kommer i betragtning, sker fordelingen af mandaterne efter tilsvarende regler som i stk. 2, og antallet af tillægsmandater, der tilfalder de enkelte partier, beregnes som anført i stk. 3.

Stk. 5. Hvis et parti efter den fornyede beregning har opnået flere mandater end det mandattal, som partiet i forhold til sit stemmetal er berettiget til, jf. stk. 2, får partiet tildelt det mandattal, som er beregnet i forhold til stk. 2. Der foretages en ny fordeling af de resterende mandater på de øvrige partier efter tilsvarende regler som i stk. 2 og 3.

Fordeling af partiernes tillægsmandater på landsdele

§ 78. For hvert af de partier, der ifølge § 77 skal have tillægsmandater, opgøres, hvor mange stemmer partiet har fået i hver af de 3 landsdele.

Stk. 2. Hvert af disse stemmetal divideres med tallene 1-3-5-7 osv. Derefter udelades så mange af de største kvotienter, som svarer til det antal kredsmandater, som partiet har fået i landsdelen ifølge § 76.

Stk. 3. Den landsdel og det parti, der herefter har den største kvotient, får det første tillægsmandat. Den landsdel og det parti, der har den næststørste kvotient, får det næste tillægsmandat og så fremdeles. Når en landsdel eller et parti har fået det antal tillægsmandater, som den eller det skal have, jf. §§ 10 og 77, kommer landsdelen eller partiet ikke videre i betragtning. Fordelingen fortsættes for de andre landsdele og for de øvrige partier, indtil samtlige tillægsmandater er fordelt. Hvis et parti, der ikke har fået stemmer i alle 3 landsdele, ved denne fordeling ikke kan få tildelt de tillægsmandater, som partiet er berettiget til, skal disse forlods tildeles partiet i de landsdele, hvor der er afgivet stemmer for det.

Fordeling af partiernes tillægsmandater på stor- og amtskredse

§ 79. Inden for den eller de landsdele, hvor et parti har fået tillægsmandater ifølge § 78, divideres partiets stemmetal i de enkelte stor- eller amtskredse med tallene 1-4-7-10 osv. I hver stor- eller amtskreds udelades derefter så mange af de største kvotienter, som svarer til det antal kredsmandater, som partiet har fået i stor- eller amtskredsen.

Stk. 2. Den stor- eller amtskreds, der herefter har den største kvotient, får det første tillægsmandat. Det næste tillægsmandat tilfalder den stor- eller amtskreds, der har den næststørste kvotient, og så fremdeles, indtil det antal tillægsmandater, som partiet har fået i landsdelen, er fordelt.

Stk. 3. Er ved fordelingen af tillægsmandaterne på landsdele eller på stor- og amtskredse to eller flere kvotienter lige store, foretages lodtrækning.

Kandidatudvælgelsen

§ 80. På grundlag af optællingen af kandidaternes stemmetal i de enkelte opstillingskredse, jf. § 73, stk. 3-5, opgøres det, hvilke af partiernes kandidater der har opnået valg.

Stk. 2. For hver stor- og amtskreds sammentælles det antal stemmer, hver kandidat har fået, herunder de partistemmer, der er tilfaldet kandidaten, jf. § 73, stk. 5.

§ 81. Kandidaterne er valgt i rækkefølge efter stemmetallenes størrelse i det antal, hvori der er tilfaldet partiet mandater i stor- eller amtskredsen, jf. dog § 82. I tilfælde af stemmelighed foretages lodtrækning.

§ 82. Hvis et parti har anmeldt partiliste i stor- eller amtskredsen, jf. § 41, stk. 1, foretages opgørelsen af, hvilke kandidater der er valgt, på følgende måde:

- 1) Partiets samlede antal stemmer i stor- eller amtskredsen, jf. § 76, stk. 1, divideres med et tal, der er én større end det antal kreds- og tillægsmandater, der er tilfaldet partiet i stor- eller amtskredsen. Det derved fremkomne tal forhøjes, uanset om det er et helt tal, til det næste hele tal. Dette tal er herefter partiets fordelingstal i stor- eller amtskredsen.
- 2) Har en kandidat efter sammentællingen i § 80, stk. 2, opnået et stemmetal i stor- eller amtskredsen, der er lig med eller større end fordelingstallet, er den pågældende valgt. Har flere kandidater opnået fordelingstallet, er de pågældende valgt i partilistens rækkefølge.
- 3) Opnås det ikke herved at få besat de mandater, der er tilfaldet partiet i stor- eller amtskredsen, er de øvrige kandidater valgt i partilistens rækkefølge i det antal, hvori partiet endnu er berettiget til mandater.
- 4) Har ingen af kandidaterne opnået fordelingstallet, er kandidaterne valgt i partilistens rækkefølge i det antal, hvori der er tilfaldet partiet mandater i stor- eller amtskredsen.

Valgbreve og stedfortræderliste

§ 83. Indenrigsministeren udfærdiger valgbreve for de kandidater, der er valgt, dog

med forbehold af Folketingets godkendelse af valgene.

§ 84. Indenrigsministeren udarbejder en stedfortræderliste. På listen opføres de kandidater, der ikke er valgt, men som er berettiget til at indtræde i Folketinget som stedfortrædere, jf. § 92.

Stk. 2. For et parti, der ikke har fået tillægsmandater, foretages til brug for stedfortræderlisten tilsvarende beregninger som nævnt i § 79.

§ 85. Stedfortræderlisten udarbejdes særskilt for hver landsdel og for hvert parti inden for landsdelen. Inden for hver landsdel opføres for hvert parti de enkelte stor- eller amtskredse i rækkefølge efter størrelsen af de kvotienter, der er beregnet efter § 79 og § 84, stk. 2, og som ikke har givet tillægsmandat. Den stor- eller amtskreds, der har den største af de nævnte kvotienter, opføres først. Derefter opføres den stor- eller amtskreds, der har den næststørste kvotient, og så fremdeles.

Stk. 2. For hver stor- eller amtskreds opføres kandidaterne på stedfortræderlisten i den rækkefølge, hvori de som stedfortrædere er berettiget til at indtræde i Folketinget. Den kandidat, der har fået det største antal stemmer uden at blive valgt, opføres først. Derefter opføres den kandidat, der har fået det næststørste antal stemmer, og så fremdeles, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Har partiliste været anmeldt, bestemmes rækkefølgen på stedfortræderlisten af den rækkefølge, hvori de kandidater, der ikke er valgt, er opført på partilisten.

§ 86. Indenrigsministeren sender til Folketinget ved dets sammentræden:

- 1) De kopier af valgboøgerne, der er modtaget fra opstillingskredsens valgbestyrelser, jf. § 74, stk. 3.
- 2) Beregningerne af kreds- og tillægsmandaternes fordeling, jf. §§ 76-79.
- 3) Opgørelsen af, hvilke kandidater der er valgt, jf. §§ 76 og 80-82.
- 4) Stedfortræderlisten, jf. §§ 84 og 85.

Kapitel 11

Folketingets godkendelse af valget

§ 87. Folketinget afgør gyldigheden af kandidaternes valg.

Stk. 2. Folketinget afgør, om de beregninger og opgørelser, som indenrigsministeren har foretaget, kan godkendes, eller om indenrigsministeren skal foretage nye beregninger eller opgørelser. Folketinget kan endvidere pålægge indenrigsministeren at indhente stemmemateriale m.v. til Folketinget.

Stk. 3. Folketinget kan pålægge valgbestyrelserne at foretage en fornyet gennemgang og opgørelse af det materiale eller dele heraf, der har været benyttet ved folketingsvalget, jf. § 72, stk. 2.

§ 88. Enhver vælger kan klage over folketingsvalg. Klager skal stiles til Folketinget og sendes til indenrigsministeren. Klager skal være indenrigsministeren i hænde senest ugedagen efter valgdagen.

§ 89. Hvis Folketinget træffer afgørelse om, at afstemningen i en opstillingskreds er ugyldig, udsættes godkendelsen af kandidaternes valg i stor- eller amtskredsen. Kandidaterne i stor- eller amtskredsen anses dog foreløbig som lovligt valgte. Godkendelsen af samtlige tillægsmandater har i så fald foreløbig gyldighed.

§ 90. Folketinget afgør, i hvilket omfang og på hvilken måde omvalg skal afholdes. Ved omvalg kan kun de personer, der havde valget og var optaget på valglisten på den almindelige valgdag, afgive stemme.

Stk. 2. Indenrigsministeren fastsætter og bekendtgør dagen for afholdelsen af omvalg.

Stk. 3. Når omvalg har fundet sted, foretages fornødne nye beregninger og opgørelser.

Stk. 4. Gyldighedsperioden for omvalg følger gyldighedsperioden for valgene på den almindelige valgdag.

§ 91. Hvis Folketinget træffer afgørelse om, at en valgt kandidat ikke er valgbar, indtræder den pågældendes stedfortræder, jf. § 92.

§ 92. En stedfortræder indtræder i Folketinget, når et folketingsmedlem ophører med at være medlem, og i øvrigt efter de regler herom, der er fastsat i Folketingets forretningsorden.

Stk. 2. Hvis et parti ikke har stedfortrædere til at besætte et ledigt mandat i en stor- eller amtskreds, overføres mandatet til den

stor- eller amtskreds inden for landsdelen, som er nærmest berettiget til mandatet, jf. § 85, stk. 2.

Stk. 3. Er der ikke i landsdelen nogen stedfortræder for partiet, overføres mandatet til den stor- eller amtskreds inden for de to andre landsdele under ét, hvor partiet i henhold til beregningerne i §§ 79 og 84, stk. 2, har den største kvotient, der ikke har givet tillægsmandat. Mandatet overføres til den landsdel, hvor denne stor- eller amtskreds ligger.

Stk. 4. Hvis der ikke efter reglerne i stk. 1-3 er nogen stedfortræder, afgør Folketinget, om der skal afholdes udfyldningsvalg, jf. § 93.

§ 93. Hvis der er afholdt udfyldningsvalg, gælder valget af det nye medlem for den resterende del af gyldighedsperioden for valgene på den almindelige valgdag.

Kapitel 12

Folkeafstemninger

§ 94. Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse på folkeafstemninger, der afholdes efter grundlovens § 20, stk. 2, § 29, stk. 2, og § 42.

§ 95. Meddelelse om, at der skal afholdes folkeafstemning om et lovforslag eller en stadfæstet lov, gives af Folketingets formand til statsministeren og indenrigsministeren.

Stk. 2. Statsministeren bekendtgør lovforslaget eller loven i Statstidende med meddelelse om, hvilken dag folkeafstemning finder sted. Folkeafstemning efter grundlovens § 20, stk. 2, og § 42 skal afholdes tidligst 12 og senest 18 søgnedage efter bekendtgørelsen.

Stk. 3. Folkeafstemning foregår i de samme afstemningsområder som valg til Folketinget.

§ 96. Enhver, der har valget til Folketinget og er optaget på valglisten, har ret til at deltage i folkeafstemninger.

Stk. 2. Når dagen for en folkeafstemning er fastsat, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en valgliste over kommunens vælgere og udsende valgkort i overensstemmelse med reglerne i kapitel 4 for folketingsvalg.

Stk. 3. Senest 10 dage før folkeafstemningen bekendtgør indenrigsministeren dag og

tid for afstemningen samt udsendelsen af valgkort i overensstemmelse med reglerne i kapitel 4 for folketingsvalg.

§ 97. Senest når dagen for en folkeafstemning er fastsat, vælges valgbestyrelse, valgstyrelse og tilfornede vælgere i overensstemmelse med reglerne i kapitel 5 for folketingsvalg og med de opgaver, der er nævnt i dette kapitel, dog med de ændringer, der følger af afstemningens karakter.

Stk. 2. Ved folkeafstemninger fører valgbestyrelsen og valgstyrelsen en særlig valgbo, henholdsvis afstemningsbo (indberetningsskemaer). Indenrigsministeren fastsætter regler om indberetningsskemaernes indhold og udformning.

§ 98. På stemmesedlerne ved folkeafstemninger skal klart adskilt være trykt ordene »Ja« og »Nej«.

Stk. 2. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om stemmesedlernes indhold og udformning.

§ 99. Afstemningen på afstemningsdagen finder sted i overensstemmelse med reglerne i kapitel 7 for folketingsvalg, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Ved stemmeafgivningen sætter vælgere, der stemmer for lovforslaget eller loven, et kryds ved ordet »Ja« på stemmesedlen, mens vælgere, der stemmer imod, sætter et kryds ved ordet »Nej«. Ved opslag i stemmerummet skal der gives vælgerne vejledning herom.

Stk. 3. Hvis der samme dag afholdes afstemning om to eller flere lovforslag eller love, skal der på hvert afstemningssted findes særskilte stemmekasser til brug for hver afstemning. Vælgeren skal modtage en stemmeseddel til hver afstemning. Vælgeren skal tage samtlige stemmesedler med ind i stemmerummet og efter stemmeafgivning lægge dem i de pågældende stemmekasser.

§ 100. Ved folkeafstemning kan der brevstemmes i overensstemmelse med reglerne i kapitel 8 for folketingsvalg, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. På brevstemmesedlerne skal klart adskilt være trykt ordene »Ja« og »Nej«.

Stk. 3. Stemmeafgivningen foregår som angivet i § 99, stk. 2.

§ 101. Afslutningen af afstemningen på afstemningsstedet, den foreløbige og endelige optælling af stemmerne og indberetningen til indenrigsministeren om afstemningen sker i overensstemmelse med reglerne i kapitel 9 for folketingsvalg med de ændringer, der følger af afstemningens karakter, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. En stemmeseddel, herunder en brevstemmeseddel, er ugyldig, såfremt

- 1) den er blank,
- 2) den ikke er afkrydset i overensstemmelse med § 99, stk. 2,
- 3) det må antages, at stemmesedlen ikke er udleveret på afstemningsstedet,
- 4) det må antages, at brevstemmesedlen ikke er tilvejebragt af indenrigsministeren,
- 5) en konvolut ved brevstemmeafgivning indeholder andet eller mere end én stemmeseddel, eller
- 6) der er givet stemmesedlen et særpræg.

Stk. 3. Indenrigsministeren kan efter forelæggelse for Folketingets udvalg til valgsprøvelse fastsætte nærmere regler om bedømmelse af stemmesedler.

§ 102. Indenrigsministeren opgør resultatet af folkeafstemningen og bekendtgør dette i Statstidende.

§ 103. Enhver vælger kan klage over folkeafstemninger. Klager skal stiles til Folketinget og sendes til indenrigsministeren. Klager skal være indenrigsministeren i hænde senest ugedagen efter afstemningen.

Kapitel 13

Forskellige bestemmelser

§ 104. Valgbogen, afstemningsbøgerne, valglisterne, valgkortene, stemmesedlerne samt øvrigt valgmateriale, som valgbestyrelsen har modtaget i forbindelse med folketingsvalg eller folkeafstemninger, opbevares af kommunalbestyrelsen. I opstillingskredse, der består af flere kommuner, opbevares valgmateriale af kommunalbestyrelsen i kreds-kommunen.

Stk. 2. Hver kommunalbestyrelse opbevarer en kopi af afstemningsbøgerne samt øvrigt valgmateriale, som kommunalbestyrelsen har modtaget.

Stk. 3. Valglisterne, valgkortene, stemmesedlerne samt kopierne af afstemningsbøger-

ne skal tilintetgøres, når klagefristen er udløbet, jf. §§ 88 og 103, og eventuelle klager over valget er endeligt afgjort. Øvrigt valgmateriale skal opbevares som fastsat efter lov om kommunernes styrelse.

§ 105. Udgifterne ved folketingsvalg og folkeafstemninger afholdes af kommunerne, jf. dog stk. 2 og 3. Udgifter, der forskudsvis er afholdt af kreds-kommunen, fordeles af valgbestyrelsens formand på opstillingskreds-kommuner i forhold til det senest offentliggjorte folketal.

Stk. 2. Udgifterne til brevstemmematerialet afholdes af statskassen.

Stk. 3. Udgifter til porto til forsendelse af brevstemmer afholdes af den myndighed, institution, skib eller havanlæg, som stemmemodtageren repræsenterer.

§ 106. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes den, der overtræder § 51, § 59, stk. 2, eller § 62 med bøde eller hæfte.

Stk. 2. I regler, der udstedes efter loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne.

§ 107. Justitsministeren kan fastsætte regler til sikring af, at der ikke på eller ud til offentlig vej eller plads udøves valgagitation på en måde, der forstyrrer den offentlige orden. I reglerne kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne.

AFSNIT II

VEDERLAG OG PENSION M.V.

Kapitel 14

Vederlag og pension m.v. for Folketingets medlemmer

§ 108. Der tilkommer Folketingets medlemmer et vederlag, der består af et grundvederlag og et tillæg som erstatning for de med hvervet som folketingsmedlem forbundne omkostninger (omkostningstillæg). Grundvederlaget udgør samme beløb som den til enhver tid gældende løn for en statstjenestemand på skalatrin 49, inkl. generelt tillæg. Omkostningstillægget, der ikke medregnes til den skattepligtige indkomst, udgør pr. 1. oktober 1986 som grundbeløb 12.512 kr. årligt

for de medlemmer, der har bopæl i København eller inden for en afstand af 45 km fra Københavns Hovedbanegård, 16.930 kr. årligt for de medlemmer, der har bopæl i de sjællandske amter (således som disse var afgrænset pr. 1. november 1969) ud over 45 km fra Københavns Hovedbanegård, 31.398 kr. årligt for de øvrige medlemmer og herudover for de på Færøerne og i Grønland valgte medlemmer 4.808 kr.

Stk. 2. De i stk. 1 fastsatte grundbeløb for omkostningstillægget forhøjes med 114 pct. Herudover forhøjes eller nedsættes grundbeløbene for hver fulde 3 points' udsving ud over 151 i reguleringspristallet for juli 1986 og senere med 4,5 pct. Eventuelle overskydende points henstår til næste regulering. Reguleringer sker på grundlag af reguleringspristallet for januar og juli for tidsrummene henholdsvis 1. april-30. september og 1. oktober-31. marts.

Stk. 3. Ethvert folketingsmedlem er forpligtet til at modtage det i stk. 1, jfr. stk. 2, fastsatte vederlag.

§ 109. Et ordinært medlem oppebærer vederlag fra den dag, han er valgt, eller, hvis han er indtrådt i anledning af et andet medlems død eller endelige udtræden af Folketinget, fra dagen efter, at det hidtidige medlem er afgået ved døden eller udtrådt af Folketinget, og indtil udgangen af den måned, hvori det ordinære medlem ophører at være medlem af Tinget.

Stk. 2. Et ordinært medlem, hvis medlemskab ophører ved et folketingsvalg, eller som på grund af sygdom udtræder af Folketinget, oppebærer herudover grundvederlag (eftervederlag), der ydes i en periode på 1 måned for hvert hele år, den pågældende sammenlagt har været medlem af Folketinget eller repræsentant i Europa-Parlamentet, idet en medlemsperiode, hvori den pågældende samtidig har været medlem af Folketinget og af Europa-Parlamentet, kun medregnes én gang. Eftervederlaget ydes mindst i 6 måneder og højst i 12 måneder. I ganske særlige tilfælde, hvor den pågældendes helbredsmæssige, økonomiske eller sociale forhold i øvrigt taler derfor, kan der dog ved beslutning af Folketingets præsidium bevilges eftervederlag i yderligere indtil 12 måneder. Medlemsperioder i Europa-Parlamentet, der tidligere har været medregnet ved fastsættelse af perioden

for eftervederlag i henhold til lov om vederlag og pension m.v. for de danske repræsentanter i Europa-Parlamentet, medregnes ikke ved fastsættelsen af perioden som nævnt i 1. og 2. punktum. Eftervederlag kan ikke oppebæres for perioder, hvori den pågældende oppebærer grundvederlag i henhold til lov om vederlag og pension m.v. for de danske repræsentanter i Europa-Parlamentet.

Stk. 3. Et ordinært medlem, der på grund af sygdom, midlertidig udsendelse i offentligt hverv til udlandet eller tilsvarende udsendelse til Færøerne eller Grønland begærer og får bevilget orlov, bevarer retten til vederlag og pensionsanciennitet i orlovsperioden.

Stk. 4. Et ordinært kvindeligt medlem, der begærer og får bevilget orlov på grund af graviditet og fødsel, bevarer retten til vederlag og pensionsanciennitet i orlovsperioden.

Stk. 5. Et ordinært mandligt medlem, der begærer og får bevilget barselorlov i indtil 14 dage regnet fra sit barns modtagelse i hjemmet og yderligere i en periode på indtil 10 uger regnet fra udløbet af 14 uger efter barnets fødsel, bevarer retten til vederlag og pensionsanciennitet i orlovsperioderne. For sidstnævnte periodes vedkommende er det dog en forudsætning, at moderen har dagpengegivende indtægt, jf. lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, og at hun for samme periode giver afkald på dagpenge.

Stk. 6. Et adoptionssøgende ordinært medlem, der begærer og får bevilget orlov i indtil 24 uger efter modtagelsen af barnet efter bestemmelse fra de adoptionsundersøgende myndigheder om, at pågældende skal være fraværende fra arbejdet i forbindelse med modtagelsen, bevarer retten til vederlag og pensionsanciennitet i orlovsperioden. Såfremt adoption søges sammen med en ægtefælle, er det dog en forudsætning, at ægtefællen har dagpengegivende indtægt, jf. lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, og at ægtefællen giver afkald på dagpenge for den periode, for hvilken der søges om orlov.

Stk. 7. Et ordinært medlem, der tillige er medlem af Færøernes Lagting eller Grønlands Landsting, og som på grund af midlertidigt fravær som følge af deltagelse i Lagtingets henholdsvis Landstingets møder og i udvalgmøder i umiddelbar tilslutning dertil begærer og får bevilget orlov, bevarer retten til vederlag og pensionsanciennitet i orlovsperioden.

Stk. 8. Et ordinært medlem, der af andre grunde end de stk. 3-7 nævnte begærer og får bevilget orlov, kan ikke oppebære vederlag i orlovsperioden, ligesom denne periode ikke medtages ved beregningen af pensionsanciennitet.

Stk. 9. Et midlertidigt medlem, der er indtrådt i anledning af et medlems orlov, oppebærer vederlag og opnår pensionsanciennitet fra den dag, Folketinget har besluttet at indkalde ham, dog tidligst fra den dag, da den nævnte orlov begynder at løbe, og indtil den dag, det midlertidige medlemskab ophører.

Stk. 10. Et midlertidigt medlem, der begærer og får bevilget orlov, oppebærer ikke vederlag og opnår ikke pensionsanciennitet i orlovsperioden.

§ 110. Et folketingsmedlem er berettiget til egenpension, når han i én eller flere perioder har været medlem af Folketinget i mindst 1 år. Pensionen ydes fra udløbet af det tidsrum, for hvilket der er udbetalt grundvederlag, såfremt den pågældende på dette tidspunkt er fyldt 60 år, og ellers fra den dag, da han opnår denne alder. I ganske særlige tilfælde, hvor den pågældendes helbredsmæssige, økonomiske eller sociale forhold i øvrigt taler derfor, kan der dog ved beslutning af Folketingets præsidium bevilges et tidligere medlem, der ikke er fyldt 60 år, en pension, hvis størrelse fastsættes i det enkelte tilfælde.

Stk. 2. Egenpensionen udgør for hvert fulde medlemsår 5 pct. af den højeste egenpension til enhver tid for en statstjenestemand på skalatrin 49. Højeste egenpension opnås efter 20 års medlemstid.

Stk. 3. Et pensioneret folketingsmedlem, der på ny bliver medlem af Folketinget, oppebærer ikke pension i den periode, for hvilken der udbetales grundvederlag. Pension kan ej heller oppebæres i perioder, hvori den pågældende oppebærer grundvederlag i henhold til lov om vederlag og pension m.v. for de danske repræsentanter i Europa-Parlamentet.

§ 111. Ægtefællen efter et folketingsmedlem, der afgår ved døden efter i én eller flere perioder at have været medlem af Folketinget i mindst 1 år, har, uanset om folketingsmedlemmet ved sin død var pensionsberettiget, og uanset om den pågældende på dette tidspunkt var ophørt at være medlem af Fol-

ketinget, ret til ægtefællepension, medmindre ægteskabet er indgået efter afdødes fyldte 60. år eller på dødslejet, eller efter at afdødes medlemskab af Folketinget var ophørt.

Stk. 2. Ægtefællepensionen udgør for hvert fulde medlemsår 5 pct. af den højeste ægtefællepension til enhver tid efter en statstjenestemand på skalatrin 49. Højeste ægtefællepension opnås på grundlag af 20 års medlemstid.

Stk. 3. Såfremt den afdøde ægtefælles alder efter fradrag af det antal år, ægteskabet har varet, overstiger den længstlevende ægtefælles alder ved førstafdødes død med mere end 10 år, nedsættes ægtefællepensionen efter stk. 2 med 2 pct. for hvert år, forskellen overstiger 10 år.

Stk. 4. Ægtefællepensionen ydes, når ægtefællen fremsætter anmodning derom. Såfremt anmodningen er modtaget inden 3 måneder fra dødsfaldet, ydes pensionen fra dagen efter dette og ellers fra den 1. i den efter ansøgningens modtagelse følgende måned. Pensionen kan dog tidligst ydes fra dagen efter den sidste dag, for hvilken der er eller vil blive udbetalt grundvederlag eller efterindtægt.

Stk. 5. Retten til ægtefællepension berøres ikke af, at separation har fundet sted. Med hensyn til bevarelse af retten til ægtefællepension i tilfælde af skilsmisse finder de for statens tjenestemænd gældende regler tilsvarende anvendelse.

Stk. 6. Såfremt et folketingsmedlems efterlevende ægtefælle efter foranstående regler er berettiget til mere end én ægtefællepension fra Folketinget, sker der kun udbetaling af den ægtefællepension, der er størst.

§ 112. Bestemmelserne i loven om tjenestemandspension § 8, jf. § 2, stk. 2, samt § 11, stk. 2, og § 12, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse for egenpensioner og ægtefællepensioner i henhold til nærværende lov. For ægtefællepension gælder dog bestemmelsen i nærværende lovs § 111, stk. 3.

§ 113. Med hensyn til børnepensionstillæg og børnepension finder bestemmelserne i kapitel 4 i loven om tjenestemandspension tilsvarende anvendelse. Børnepensionstillæg eller børnepensioner ydes dog ikke efter nærværende lov i det omfang, sådanne pensionsbeløb kommer til udbetaling på grundlag af

et folketingsmedlems ansættelse i statstjenestemandstilling eller anden stilling af den i § 118, stk. 3, nævnte art.

§ 114. Ved beregningen af de i §§ 110–113 omhandlede pensioner m.v. sidestilles medlemsperioder i Europa-Parlamentet med medlemsperioder i Folketinget, dog således at perioder, hvori den pågældende samtidig har været medlem af Folketinget og af Europa-Parlamentet, kun medregnes én gang. Pensionen beregnes og udbetales af Folketinget, såfremt den pågældendes medlemstid i Folketinget er længere end medlemstiden i Europa-Parlamentet, og ellers af Finansministeriet, jf. lov om vederlag og pension m.v. for de danske repræsentanter i Europa-Parlamentet.

§ 115. Med hensyn til efterindtægt finder bestemmelserne i kapitel 6 i loven om tjenestemandspension tilsvarende anvendelse, dog således at det i § 108, stk. 1, 2. pkt., nævnte grundvederlag træder i stedet for den i tjenestemandspensionslovens kapitel 6 omtalte lønning og lønningsindtægt.

§ 116. Bestemmelserne om regulering af pensioner og efterindtægt i § 27, stk. 1 og 2, i loven om tjenestemandspension finder tilsvarende anvendelse ved regulering af pensioner og efterindtægt i henhold til nærværende lov.

§ 117. Med hensyn til samordning med pensioner efter den sociale lovgivning finder kapitel 9 i loven om tjenestemandspension tilsvarende anvendelse, dog således at det i nævnte lovs § 29 fastsatte fradrag for hvert medlemsår udgør $\frac{1}{20}$ af det højeste fradrag på 74 pct. af folkepensionens grundbeløb.

Stk. 2. I de i § 118 omhandlede tilfælde foretages fradrag i henhold til nærværende paragraf, stk. 1, dog kun i det omfang, fradrag i overensstemmelse med reglerne i kapitel 9 i loven om tjenestemandspension ikke allerede er foretaget ved beregningen af den pension, der ydes samtidig med pension fra Folketinget.

§ 118. De i lovgivningen eller i særlige vedtægter indeholdte bestemmelser om, at en tjenestemand ikke kan indtage anden med pensionsret forbunden stilling, er ikke til hinder for, at en tjenestemand med bevarelse af

sin tjenestemandstilling opnår pensionsret som folketingsmedlem.

Stk. 2. Egenpension og ægtefællepension i henhold til nærværende lov udbetales med de i stk. 3 og 4 nævnte begrænsninger, uanset om der i øvrigt tilkommer den pågældende løn eller pension fra statskassen, og skal være uden indflydelse på retten til at oppebære sådan løn eller pension. Det samme gælder, såfremt den pågældende oppebærer løn eller pension fra en stilling i folkeskolen eller folkekirken eller fra en stilling i en kommune, et koncessioneret selskab, anden offentlig virksomhed eller fra en statsunderstøttet pensionskasse.

Stk. 3. Tilkommer der et folketingsmedlem egenpension fra en statstjenestemandstilling eller fra en stilling i folkeskolen, folkekirken, en kommune, et koncessioneret selskab, anden offentlig virksomhed eller fra en statsunderstøttet pensionskasse, kan den samlede egenpension, der herefter ville tilkomme den pågældende, ikke overstige den højeste egenpension, der kan opnås i henhold til lov om tjenestemandspension, og egenpensionen fra Folketinget nedsættes i så fald med det overskydende beløb. Det samme gælder pension, der udbetales af Europa-Parlamentet til et tidligere medlem af dette. Tilkommer der et pensioneret folketingsmedlem løn fra en stilling, der berettiger til pension som angivet i 1. pkt., kan den samlede løn og pension ikke overstige den højeste pensionsgivende tjenestemandsløn, og pensionen fra Folketinget nedsættes i så fald som angivet i 1. pkt., dog således at lønnen træder i stedet for pensionen ved beregningen.

Stk. 4. Såfremt en efterlevende ægtefælle efter et folketingsmedlem har krav på ægtefællepension hidrørende fra afdødes ansættelse i en statstjenestemandstilling eller i en stilling i folkeskolen, folkekirken, anden offentlig virksomhed eller fra en statsunderstøttet pensionskasse, kan den samlede ægtefællepension, der herefter vil tilkomme den pågældende, ikke overstige den højeste ægtefællepension, der kan opnås i henhold til lov om tjenestemandspension, og ægtefællepensionen fra Folketinget nedsættes i så fald med det overskydende beløb. Det samme gælder ægtefællepension, der udbetales af Europa-Parlamentet på grundlag af afdødes medlemskab af dette.

Stk. 5. I de i stk. 3 og 4 omtalte tilfælde beregnes nedsættelsen af folketingspensionen ud fra de på beregningstidspunktet gældende grundbeløb for de lønninger og pensioner, der indgår i beregningen, og til det således beregnede nedsatte grundbeløb for folketingspensionen ydes pristalsbestemte og andre pensionstillæg efter de til enhver tid herom gældende tjenestemandspensionsregler. Hvis der i beregningen indgår lønninger og pensioner, der reguleres på anden måde end tjenestemandslønninger og -pensioner, nedsættes løn- eller pensionsbeløbet med et beløb svarende til den på beregningstidspunktet gældende regulering på tjenestemandsområdet, og det således nedsatte løn- eller pensionsbeløb indgår herefter ved beregningen af nedsættelsen af folketingspensionen i stedet for ovennævnte grundbeløb.

§ 119. Folketingets præsidium er berettiget til efter anmodning at tilstå forhenværende rigsdagsmedlemmer, der inden 1. april 1946 er ophørt med at være medlemmer af Rigsdagen, og enker efter sådanne en årlig ydelse, hvis størrelse fastsættes af præsidiet.

Kapitel 15

Vederlag og pension m.v. for Folketingets formand

§ 120. Der tilkommer Folketingets formand vederlag efter samme regler, som gælder for vederlag til ministre.

Stk. 2. Vederlaget kan ikke oppebæres samtidig med løn, ventepenge eller pension, der hidrører fra stilling som minister eller tjenestemand.

§ 121. Folketingets formand har ret til ventepenge efter samme regler, som gælder for ministre.

Stk. 2. Ventepenge kan ikke oppebæres samtidig med vederlag, ventepenge eller pension, der hidrører fra ministerstilling, og ej heller samtidig med pension, der hidrører fra ansættelse i tjenestemandstilling.

§ 122. Folketingets formand har ret til pension efter samme regler, som gælder for ministre.

Stk. 2. Såfremt en pensionsnydende formand udnævnes til minister, bortfalder formandspensionen.

Stk. 3. For den, der både har været formand og minister, fastsættes der én pension, og pensionsalderen er de sammenlagte funktionstider.

§ 123. Den efterlevende ægtefælle efter en formand for Folketinget har ret til pension efter samme regler, som gælder for en ministers efterlevende ægtefælle.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 122, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Ægtefællepension efter stk. 1 og 2 kan i forbindelse med ægtefællepension, der hidrører fra tjenestemandstilling, ikke overstige den højeste ægtefællepension, der kan opnås i henhold til loven om tjenestemandspension.

§ 124. Besidder en formand for Folketinget ved sin tiltræden hverv i offentlige eller private virksomheders, foretagenders eller institutioners tjeneste, vil disse være at fratræde. Såfremt varetagelsen af sådanne hverv efter formandens skøn ikke kan berede vanskeligheder i udførelsen af hans pligter som formand og han ønsker at bevare et eller flere af disse, skal han straks skriftligt tilstille et af Folketinget nedsat udvalg meddelelse herom. Udvalget kan inden forløbet af 14 dage efter meddelelsens modtagelse nægte formanden tilladelse til at bevare sådanne hverv. Efter forløbet af dette tidsrum meddeler formanden Folketinget, hvilke hverv han har tilladelse til at varetage.

Stk. 2. Formanden må i sin formandstid ikke overtage noget nyt hverv af den i stk. 1 nævnte art.

§ 125. Vælges en tjenestemand til formand for Folketinget, kan den af ham hidtil beklædte tjenestemandstilling holdes besat ved konstitution for hans funktionstid, hvis det skønnes forsvarligt af hensyn til stillingens tarv, og for så vidt og så længe konstitution i stillingen overhovedet er tilladt. Statsministeren skal herom give meddelelse til det i § 124 omhandlede udvalg, hvorefter der forholdes i overensstemmelse med nævnte paragrafs stk. 1, dog at den i 4. punktum omhandlede meddelelse afgives af statsministeren gennem Folketingets formand.

AFSNIT III IKRAFTTRÆDEN

Kapitel 16

Ikrafttrædelses-, ændrings- og overgangsbestemmelser

§ 126. Loven træder i kraft den 1. juli 1988. § 127 træder dog i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 418 af 22. september 1980, som ændret senest ved denne lov, ophæves den 1. juli 1988. § 6 er dog ikke omfattet af bestemmelsen i 1. pkt.

Stk. 3. Lovens kapitel 14 gælder ikke for folketingsmedlemmer, hvis hele medlemstid ligger forud for den 1. oktober 1986, samt sådanne medlemmers efterladte. Med hensyn til pensioner på grundlag af medlemskab som nævnt i 1. pkt. finder de hidtil gældende regler fortsat anvendelse.

§ 127. I lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 418 af 22. september 1980, som ændret senest ved lov nr. 311 af 4. juni 1986, foretages følgende ændringer:

1. § 22, *stk. 1, 3. pkt.*, ophæves, og i stedet indsættes:

»Snarest muligt efter udløbet af den for disse anmeldelser fastsatte frist gives der valgbestyrelsen i hver opstillingskreds meddelelse om, hvilke kandidater der af vedkommende parti er godkendt som partiets kandidater inden for amtskredsen. I meddelelsen angives det, hvilket parti kandidaterne opstiller for. Endvidere angives, hvilke kandidater der opstiller uden for partierne, samt hvilke kandidater der ikke er godkendt af et parti, og som derfor ikke kan opstilles.«

4.-5. pkt. bliver herefter 6.-7. pkt.

2. § 24 affattes således:

»§ 24. En person, der vil anmelde sig som kandidat til valg i en opstillingskreds, kan enten opstille som kandidat for et parti, der er berettiget til deltagelse i folketingsvalg, eller som kandidat uden for partierne. En kandidat, der vil opstille for et parti, skal godkendes af partiet. En kandidat, der opstiller uden for partierne, skal anbefales af mindst 25 og højst 50 af opstillingskredsens vælgere som stillere.

Stk. 2. Den, der som stiller anbefaler flere kandidater, kan ikke anses som stiller for nogen af kandidaterne.«

3. § 25, *stk. 1-3*, ophæves, og i stedet indsættes:

»Skriftlig anmeldelse om kandidaten skal indleveres til formanden for opstillingskredsens valgbestyrelse, jf. §§ 18-20, senest kl. 16 elleve dage før valget finder sted.

Stk. 2. Anmeldelsen skal være underskrevet af kandidaten og indeholde oplysning om kandidatens fulde navn, personnummer, stilling og bopæl. Hvis kandidaten ikke ønsker sig anført på stemmesedlen med sit fulde navn, skal det angives, på hvilken måde navnet ønskes anført. Kandidatens efternavn samt mindst ét fornavn eller forbogstav skal dog altid anføres. Er en kandidat i videre kredse kendt under et navn, der ikke er optaget på dåbs- eller fødselsattest, eller som der ikke er opnået tilladelse til at føre, kan dette navn anføres på stemmesedlen i en parentes efter kandidatens fornavn eller efternavn. I anmeldelsen skal endvidere angives navn og bopæl på en vælger i opstillingskredsen, som valgbestyrelsen ud over kandidaten kan rette henvendelse til, hvis anmeldelsen er mangelfuld.

Stk. 3. Kandidater, der vil opstille for et parti, skal angive dette i anmeldelsen.

Stk. 4. Kandidater, der opstiller uden for partierne, skal angive dette i anmeldelsen. Anmeldelsen skal endvidere være underskrevet af kandidatens stillere og indeholde oplysning om hver enkelt stillers navn, fødselsdato og bopæl. Oplysningerne om stillernes navn og bopæl er offentligt tilgængelige.

Stk. 5. Den, der indleverer en kandidat-anmeldelse, har ret til at få kvittering for indleveringen med angivelse af tidspunktet.«

Stk. 4-6 bliver herefter *stk. 6-8*.

4. § 25, *stk. 5, 1.-4. pkt.*, affattes således:

»Senest kl. 16 otte dage før valgdagen skal partiet for hver amtskreds (storkreds) skriftligt meddele, hvilke kandidater partiet kan godkende i de enkelte opstillingskredse. Meddelelsen skal for hver godkendt kandidat indeholde oplysning om kandidatens navn, personnummer og bopæl. Kandidater, der ikke godkendes af vedkommende parti, kan ikke opstille til valget. Hvis meddelelse ikke

gives, kan ingen kandidater opstilles for partiet i den pågældende amtskreds (storkreds).«

§ 128. For nye partier, der indgiver parti-anmeldelse efter lovens ikrafttræden, anvendes de hidtil gældende regler om vælgererklæringer, såfremt disse er afgivet på en formular, der er godkendt af indenrigsministeren inden for de seneste 2 år før lovens ikrafttræden.

§ 129. Vælgere, der er omfattet af § 2, stk. 1, og som inden lovens ikrafttræden har indgivet anmodning om at blive optaget på valglisten, optages på valglisten i Københavns Kommune efter de hidtil gældende regler.

Stk. 2. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om, at vælgere, der er omfattet af stk. 1, efter anmodning kan optages på valglisten efter reglerne i § 16, stk. 1.

SVEND JAKOBSEN

/ Ahlmann-Ohlsen

FORTEGNELSE OVER FOLKETINGSVALGKREDSE

A. København-Frederiksberg

Storkredse	Opstillingskredse i storkredsen	Del af kommunen i opstillingskredsen
1. Søndre Storkreds	2 Christianshavnskredsen	Den del af København, som begrænses af havneløbet, Kalvebodstrand, kommunegrænsen, Røde Mellemvej, Peder Lykkes Vej, Tingvej, Amagerbrogade, Christmas Møllers Plads, Christianshavns Voldgrav til en linje nord for Margretheholm og ud i Øresund, samt søforterne.
	3 Rådhuskredsen	Den del af København, som begrænses af havneløbet, Dybbølsbroens forlængelse, Dybbølsbroen, Vestbanen, Vesterbrogade, Skt. Jørgens Allé, Gl. Kongevej, kommunegrænsen, Peblinge- og Sortedamssøen til Fredensbro, Sølvgade, Øster Voldgade, Kystbanen og Marmorvej.
	4 Sundbykredsen	Den del af København, som begrænses af Italiensvej, Kastrupvej, Tycho Brahes Allé, Amagerbrogade, Tingvej, Peder Lykkes Vej og Røde Mellemvej.
	5 Blågårdskredsen	Den del af København, som begrænses af Peblinge- og Sortedamssøen, Østerbrogade, Trianglen, Øster Allé, Nørre Allé, Skt. Hans Torv, Guldbergsgade, Møllegade, Nørrebrogade, Kapelvej, Rantzausgade, Brohusgade og kommunegrænsen.
	9 Amagerbrokredsen	Den del af København, som begrænses af Italiensvej, Kastrupvej, Tycho Brahes Allé, Amagerbrogade, Christmas Møllers Plads, Christianshavns Voldgrav til en linje nord for Margretheholm og ud i Øresund.
2. Østre Storkreds	1 Ryvangskredsen	Den del af København, som begrænses af Kystbanen, Østerbrogade, Jagtvej, Tagensvej og Hareskovbanen.
	6 Østbanekredsen	Den del af København, som begrænses af Sortedamssøen, Sølvgade, Øster Voldgade, Kystbanen, Ndr. Frihavsgade, Trianglen og Østerbrogade.
	7 Husumkredsen	Den del af København, som begrænses af Slotsherrensvej, Husumvej, Tølløsevej, Frederikssundsvej, Sokkelundsvej, Utterslev Torv, Skoleholdervej, Støvnæs Allé, Rådvalsvej, Mosesvinget og Horsebakken til kommunegrænsen.

Storkredse	Opstillingskredse i storkredsen	Del af kommunen i opstillingskredsen
3. Vestre Storkreds	10 Østerbrokredsen	Den del af København, som begrænses af Marmorvej, Ndr. Frihavsgade, Trianglen, Øster Allé, Jagtvej, Østerbrogade, Kystbanen og kommunegrænsen.
	11 Nørrebrokredsen	Den del af København, som begrænses af Jagtvej, Tagensvej, Hareskovbanen, Nørrebrogade, Møllegade, Guldbergsgade, Skt. Hans Torv og Nørre Allé.
	12 Bispeengkredsen	Den del af København, som begrænses af Godthåbsvej, Bellahøjvej, Frederikssundsvej, Nørrebrogade, Kapelvej, Rantzausgade, Brohusgade og kommunegrænsen.
	15 Bispebjergkredsen	Den del af København, som begrænses af Hareskovbanen, Frederikssundsvej, Sokkelundsvej, Utterslev Torv, Skoleholdervej, Støvnæs Allé, Rådvalsvej, Mosesvinget og Horsebakken til kommunegrænsen.
	16 Brønshøjkredsen	Den del af København, som begrænses af Roskildevej, kommunegrænsen, Godthåbsvej, Bellahøjvej, Frederikssundsvej, Tølløsevej, Husumvej og Slotsherrensvej.
	8 Valbykredsen	Den del af København, som begrænses af Roskildevej, kommunegrænsen, Søndre Fasanvej, Toftegårds Allé, Toftegårds Plads og Gammel Køge Landevej.
	13 Vesterbrokredsen	Den del af København, som begrænses af Gl. Kongevej, Skt. Jørgens Allé, Vesterbrogade, Vestbanen, Enghavevej, Kingosgade og kommunegrænsen.
	14 Enghavekredsen	Den del af København, som begrænses af Gammel Køge Landevej, Toftegårds Plads, Toftegårds Allé, Søndre Fasanvej, kommunegrænsen, Kingosgade, Enghavevej, Vestbanen, Dybbølsbro og dennes forlængelse samt havneløbet og Kalvebodstrand.
	1 Gl. Kongevejkredsen (Frederiksberg)	Den del af Frederiksberg, som mod nord og vest begrænses af Vodroffsvej, Forchhammersvej, H. C. Ørsteds Vej, Thorvaldsensvej, Bülowssvej, Grundtvigsvej, Falkoner Allé, Allégade og Pile Allé.
	2 Slotskredsen (Frederiksberg)	Den del af Frederiksberg, som mod nord og øst begrænses af Pile Allé, Allégade, Falkoner Allé, Godthåbsvej, Nordre Fasanvej, Nylandsvej og Femte Juni Plads.
	3 Falkonerkredsen (Frederiksberg)	Den del af Frederiksberg, som mod syd begrænses af Vodroffsvej, Forchhammersvej, H.C. Ørsteds Vej, Thorvaldsensvej, Bülowssvej, Grundtvigsvej, Falkoner Allé, Godthåbsvej, Nordre Fasanvej, Nylandsvej og Femte Juni Plads.

Bemærkning: Grænsen er midtlinjen af den angivne gade, vej osv.

Bilag til f. t. l. om valg til Folketinget

B. Øerne

Amtskredse	Opstillingskredse i amtskredsen	Kommune, kommuner eller del af kommune i opstillingskredsen. Kredskommunen er kursiveret
1. Københavns Amtskreds	1 Gentoftekredsen 2 Lyngbykredsen 3 Ballerupkredsen 4 Glostrupkredsen 5 Hellerupkredsen 6 Gladsaxekredsen 7 Hvidovrekredsen 8 Amagerkredsen 9 Rødovrekredsen	Den del af Gentofte Kommune, der ligger vest for en linje fra kommunegrænsen gennem Lyngbyvej, Bernstorffsvej, Femvejen og Vilvordevej og derfra mod nordvest ad Klampenborgvej til kommunegrænsen. <i>Lyngby-Taarbæk, Søllerød</i> <i>Ballerup, Ledøje-Smørum, Værløse</i> Albertslund, <i>Glostrup</i> , Høje Tåstrup, Ishøj, Vallensbæk Den del af Gentofte Kommune, der ligger øst for en linje fra kommunegrænsen gennem Lyngbyvej, Bernstorffsvej, Femvejen og Vilvordevej og herfra mod nordvest ad Klampenborgvej til kommunegrænsen. Gladsaxe Brøndby, <i>Hvidovre</i> Dragør, <i>Tårnby</i> Herlev, <i>Rødovre</i>
2. Frederiksborg Amtskreds	1 Helsingørkredsen 2 Fredensborgkredsen 3 Hillerødkredsen 4 Frederiksværk-kredsen	Helsingør Birkerød, <i>Fredensborg-Humlebæk</i> , Græsted-Gilleleje, Hørsholm, Karlebo Allerød, Farum, <i>Hillerød</i> , Slangerup, Stenløse, Ølstykke Frederikssund, <i>Frederiksværk</i> , Helsinge, Hundested, Jægerspris, Skibby, Skævinge
3. Roskilde Amtskreds	1 Roskildekredsen 2 Køgekredsen 3 Lejrekredsen	Gundsø, <i>Roskilde</i> Greve, <i>Køge</i> , Solrød, Vallø Bramsnæs, Hvalsø, <i>Lejre</i> , Ramsø, Skovbo
4. Vestsjællands Amtskreds	1 Holbækkredsen 2 Nykøbingkredsen 3 Kalundborgkredsen 4 Ringstedkredsen 5 Sorøkredsen 6 Slagelsekredsen	<i>Holbæk</i> , Jernløse, Tornved, Tølløse Bjergsted, Dragsholm, <i>Nykøbing-Rørvig</i> , Svinninge, Trundholm Gørlev, Hvidebæk, Høng, <i>Kalundborg</i> Dianalund, Haslev, <i>Ringsted</i> , Stenlille Fuglebjerg, Hashøj, Skælskør, <i>Sorø</i> Korsør, <i>Slagelse</i>
5. Storstrøms Amtskreds	1 Præstøkredsen 2 Næstvedkredsen 3 Vordingborgkredsen 4 Nakskovkredsen 5 Maribokredsen 6 Nykøbingkredsen	Fakse, Fladså, <i>Præstø</i> , Rønnede, Stevn Holmegård, <i>Næstved</i> , Suså Langebæk, Møn, <i>Vordingborg</i> Højreby, <i>Nakskov</i> , Ravnsborg, Rudbjerg Holeby, <i>Maribo</i> , Nysted, Rødby, Saks København <i>Nykøbing F.</i> , Nørre Alslev, Stubbekøbing, Sydfalster
6. Bornholms Amtskreds	1 Rønnekredsen 2 Aakirkebykredsen	Hasle, <i>Rønne</i> Allinge-Gudhjem, Christiansø, Nexø, <i>Aakirkeby</i>

Amtskredse	Opstillingskredse i amtskredsen	Kommune, kommuner eller del af kommune i opstillingskredsen. Kreds kommunen er kursiveret
7. Fyns Amtskreds	1 Odense Østkredsen	Den del af Odense Kommune, der fra kommunens nordgrænse begrænses mod vest og nordvest af Odense Kanal og havnebassin II til Toldbodkaj, mod vest af en linje vest om den gamle havnetoldbod, mod syd af Buchwaldsgade, mod sydvest og vest af Thomas B. Thriges Gade, mod sydvest af Torvegade, Albani Torv og Albanigade, mod vest af Hjallelsevej til Munkerisvej, mod syd af denne til Ørbækvej og mod sydvest af denne og Over Holluf Vej, Fraugdevej og Ørbækvej til kommunens sydøstgrænse.
	2 Odense Vestkredsen	Den del af Odense Kommune, der fra kommunens nordgrænse begrænses mod øst, sydøst, nord og nordøst af 1. kreds til begyndelsen af Vestergade ved Thomas B. Thriges Gade, mod sydøst og syd af Vestergade, Vesterbro og Middelfartvej til statsbanelinjen mod Middelfart og mod sydøst af denne til kommunens sydvestgrænse.
	3 Odense Sydkredsen	Den øvrige del af Odense Kommune.
	4 Kertemindekredsen	<i>Kerteminde</i> , Langeskov, Munkebo, Ullerslev, Årslev
	5 Middelfartkredsen	Assens, Ejby, Glamsbjerg, <i>Middelfart</i> , Nørre Aaby
	6 Otterupkredsen	Bogense, <i>Otterup</i> , Søndersø, Tommerup, Vissenbjerg, Aarup
	7 Nyborgkredsen	Egebjerg, Gudme, <i>Nyborg</i> , Ryslinge, Ørbæk
	8 Svendborgkredsen	Rudkøbing, <i>Svendborg</i> , Sydlangeland, Tranekær
	9 Faaborgkredsen	Broby, <i>Faaborg</i> , Haarby, Marstal, Ringe, <i>Ærøskøbing</i>

C. Jylland

Amtskredse	Opstillingskredse i amtskredsen	Kommune, kommuner eller del af kommune i opstillingskredsen. Kredskommunen er kursiveret
8. Sønderjyllands Amtskreds	1 Haderslevkredsen 2 Aabenraakredsen 3 Sønderborgkredsen 4 Augustenborgkredsen 5 Tønderkredsen 6 Løgumklosterkredsen 7 Røddingkredsen	Christiansfeld, <i>Haderslev</i> Lundtoft, Rødekro, <i>Aabenraa</i> Broager, Gråsten, <i>Sønderborg</i> <i>Augustenborg</i> , Nordborg, Sundeved, Sydals Bredebro, Højer, Skærbæk, <i>Tønder</i> Bov, <i>Løgumkloster</i> , Nørre Rangstrup, Tinglev Gram, <i>Rødding</i> , Vojens
9. Ribe Amtskreds	1 Vardekredsen 2 Esbjergkredsen 3 Ribekredsen 4 Grindstedkredsen	Blaabjerg, Blåvandshuk, <i>Varde</i> , Ølgod <i>Esbjerg</i> , Fanø Bramming, Helle, <i>Ribe</i> Billund, Brørup, <i>Grindsted</i> , Holsted, Vejen
10. Vejle Amtskreds	1 Fredericiakredsen 2 Koldingkredsen 3 Vejlekredsen 4 Givekredsen 5 Juelsmindekredsen 6 Horsens-kredsen	Børkop, <i>Fredericia</i> <i>Kolding</i> , Lunderskov, Vamdrup Jelling, <i>Vejle</i> Brædstrup, Egtved, <i>Give</i> , Nørre Snede Hedensted, <i>Juelsminde</i> , Tørring-Uldum Gedved, <i>Horsens</i>
11. Ringkøbing Amtskreds	1 Ringkøbingkredsen 2 Holstebro-kredsen 3 Herningkredsen 4 Skjernkredsen	Holmsland, Lemvig, <i>Ringkøbing</i> , Thyborøn-Harboør, Trehøje, Ulfborg-Vemb Avlum-Haderup, <i>Holstebro</i> , Struer, Thyholm, Vinde-rup <i>Herning</i> , Ikast Brande, Egvad, <i>Skjern</i> , Videbæk, Aaskov
12. Århus Amtskreds	1 Århus Østkredsen	Den del af Århus Kommunes bykerne, som mod nord begrænses af en linje løbende mod vest fra Århus Bugt syd for Trøjborgvej og Katrinebjergvej til Langelandsgade, drejende mod syd langs Langelandsgades vestside, nord om Møllevejen, videre mod syd langs Mønsgades og Thorvaldsensgades vestside til Århus Å, følgende denne til Åby sogns grænseskæring ved Viby og Langenæs sogne, fortsættende i nordøstlig retning langs banelinjen til Absalonsgade og derfra videre ad Absalonsgade, Frederiks Allé, Ole Rømers Gade, Brammersgade, Marselisborg Allé og Jægergårds-gade til Århus Bugt. Endvidere den del af Århus kommune, der omfatter Egå, Ellevang, Hjorthøj, Risskov, Skødstrup og Vejlbj Søgne.

Amtskredse	Opstillingskredse i amtskredsen	Kommune, kommuner eller del af kommune i opstillingskredsen. Kredskommunen er kursiveret
	2 Århus Nordkredsen	Den del af Århus Kommune, der mod syd følger Århus 1. kreds' (del af bykernen) nordgrænse fra Århus Bugt indtil Åby Sogn, fortsættende i en linje i nordlig retning langs østsiden af Åby, Hasle, Tilst og Kasted sognegrænser til kommune-grænsen, og som mod nord og øst begrænses af en linje løbende fra Århus Bugt langs Risskov og Vejlbj Sognes syd- og vestgrænser, Ellevang Sognes vestgrænse, videre mod nord langs Egå og Hjortshøj Sognes vestgrænser.
	3 Århus Sydkredsen	Den del af Århus Kommune, som mod nord følger Århus 1. kreds' (del af bykernen) sydgrænse fra Århus Bugt indtil Åby Sogns grænsekøring ved Viby og Langenæs Sogne, fortsættende i en linje mod syd, løbende langs Viby Sogns østgrænse og Fredens Sogns nord-, øst- og sydgrænse og derfra langs Viby og Ravnsbjerg Sognes sydgrænse, videre langs Kolt Sogns sydgrænse til kommune-grænsen. Endvidere en del af Vitved Sogn (Fastrup Ejerlav).
	4 Århus Vestkredsen	Den øvrige del af Århus Kommune omfattende Fredens Sogn samt Borum, Brabrand, Framlev, Fårup, Gellerup, Harlev, Hasle, Kasted, Kolt, Lyngby, Ormslev, Ravnsbjerg, Sabro, Skjoldhøj, Tilst, Viby, Åby og Årslev Sogne.
	5 Mariagerkredsen	Langå, <i>Mariager</i> , Nørhald, Purhus, Sønderhald.
	6 Randerskredsen	Randers
	7 Hammelkredsen	Galten, Hadsten, <i>Hammel</i> , Hinnerup, Rosenholm, Rønde
	8 Grenaa-kredsen	Ebeltoft, <i>Grenaa</i> , Midt Djurs, Nørre Djurs, Rougsø
	9 Skanderborgkredsen	Hørning, Odder, Samsø, <i>Skanderborg</i>
	10 Silkeborgkredsen	Gjern, Ry, <i>Silkeborg</i> , Them
13. Viborg Amtskreds	1 Thistedkredsen	Hanstholm, Sydthy, <i>Thisted</i>
	2 Morsøkredsen	Morsø
	3 Skivekredsen	Fjends, Sallingsund, <i>Skive</i> , Spøttrup, Sundsøre
	4 Viborgkredsen	Møldrup, Tjele, <i>Viborg</i> , Aalestrup
	5 Kjellerupkredsen	Bjerringbro, Hvorslev, Karup, <i>Kjellerup</i>
14. Nordjyllands Amtskreds	1 Frederikshavnkredsen	<i>Frederikshavn</i> , Læsø, Skagen
	2 Sæbykredsen	Brønderslev, Dronninglund, <i>Sæby</i>
	3 Hjørringkredsen	Hirtshals, <i>Hjørring</i> , Sindal
	4 Fjerritslevkredsen	Brovst, <i>Fjerritslev</i> , Løkken-Vrå, Pandrup
	5 Aalborg Nordkredsen	Den nord for Limfjorden beliggende del af <i>Aalborg</i> Kommune. Endvidere Hals og Aabybro Kommuner

Amtskredse	Opstillingskredse i amtskredsen	Kommune, kommuner eller del af kommune i opstillingskredsen. Kreds-kommunen er kursiveret
	6 Aalborg Vestkredsen	Den syd for Limfjorden beliggende del af Aalborg Kommune, som ligger vest for en linje gennem Østerågade og Boulevarden og derfra følgende statsbanelinjen mod syd til kommunegrænsen. Endvidere Egholm.
	7 Aalborg Østkredsen	Den syd for Limfjorden beliggende del af Aalborg Kommune, som ligger øst for en linje gennem Østerågade og Boulevarden og derfra følgende statsbanelinjen mod syd til kommunegrænsen.
	8 Hobrokredsen	Arden, Hadsund, <i>Hobro</i> , Sejlflod, Skørping
	9 Aarskredsen	Farsø, Løgstør, Nibe, Nørager, Støvring, <i>Aars</i>